

Atles dels ocells nidificants al terme municipal del Prat de Llobregat (Barcelona). Resultats dels anys 1995, 1996 i 1997

Spartina. Butlletí naturalista del delta del Llobregat • Número 3. Anys 1997-98

Rebut: 20.10.97
Accepat: 27.11.97

F. Xavier Santaefemia

c/ Lleida, 1-3, 1r-1a.

El Prat de Llobregat.

Keywords: Atlas, breeding birds, El Prat de Llobregat, Llobregat Delta, 1995, 1996, 1997.

Abstract: Atlas of the breeding birds of El Prat de Llobregat (Barcelona). Results of the years 1995, 1996 and 1997.

The first results of a study of the distribution and a census of all the breeding birds in an area of 1565.12 ha of the Llobregat Delta (municipality of El Prat de Llobregat) are presented. The study covered 661.61 ha in 1995, 444.72 ha in 1996 and 458.79 ha in 1997. All kinds of habitats were included, although the most represented were cultivated areas and the wetlands of the la Ricarda-ca l'Arana Nature Reserve. Fifty-three species were found breeding in the area during the three years of the study, six more were found in previous years and thirteen were found as probable breeders.

Paraules clau: Atlas, ocells nidificants, el Prat de Llobregat, delta del Llobregat, 1995, 1996, 1997.

Resum: S'exposen els primers resultats de l'estudi sobre la distribució i el cens de totes les aus nidificants sobre una superfície de 1565.12 ha al delta del Llobregat, incloses dins del terme del Prat de Llobregat. L'any 1995 es van censar 661.61 ha, l'any 1996, 444.72 ha i l'any 1997, 458.79 ha. La zona inclou tot tipus d'ambients, especialment camps de conreu i la Reserva Natural de la Ricarda i ca l'Arana. S'han trobat 53 espècies amb nidificació segura durant aquests tres anys, més 6 que s'han reproduït altres anys i 13 més amb nidificació probable.

Palabras clave: Atlas, aves nidificantes, el Prat de Llobregat, delta del Llobregat, 1995, 1996, 1997.

Resumen: Atlas de las aves nidificantes en el término municipal del Prat de Llobregat (Barcelona). Resultados de los años 1995, 1996 y 1997.

Se exponen los primeros resultados del estudio sobre la distribución y el censo de todas las aves nidificantes sobre una superficie de 1565.12 ha del delta del Llobregat, incluidas dentro del término municipal del Prat de Llobregat. El año 1995 se censaron 661.61 ha, el año 1996, 444.72 ha y el año 1997, 458.79 ha. La zona incluye una gran variedad de ambientes, especialmente campos de cultivo y la Reserva Natural de la Ricarda y ca l'Arana. Se han encontrado 53 especies con nidificación segura durante estos tres años, más 6 que se han reproducido otros años y 13 más con nidificación probable.

INTRODUCCIÓ

Els estudis d'aus nidificants realitzats fins ara al delta del Llobregat s'ocupaven només dels ocells aquàtics (Gutiérrez & Santaefemia 1987 i 1990; Gutiérrez 1994; Santaefemia & Gutiérrez 1995-96) deixant de banda la resta de les espècies. L'any 1995 va començar un estudi de totes les aus nidifi-

cants del terme municipal del Prat de Llobregat (inclòs totalment dins del delta del riu Llobregat) amb l'objectiu de conèixer el volum poblacional de cada espècie, la seva distribució, la densitat que assoleix i quines són les seves preferències d'hàbitat.

En aquest article es presenten els resultats

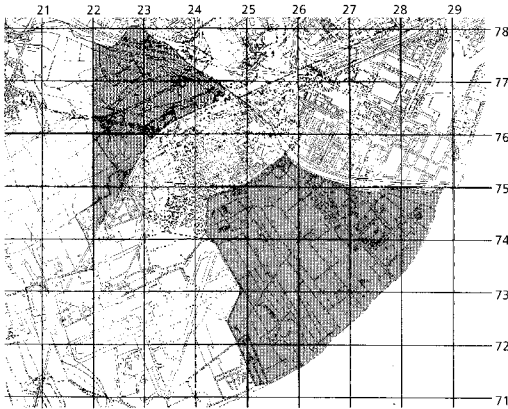


Figura 1. Mapa de l'àrea d'estudi (anys 1995-97)
Figure 1. Map of the study area (years 1995-97)

dels tres primers anys de l'estudi (1995, 96 i 97), durant els quals s'han prospectat un total de 1565.12 ha corresponents a 27 quadrícules UTM d'1x1 km.

MATERIAL I MÈTODES

L'estudi ha estat finançat majoritàriament i promogut per l'àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament del Prat i ha estat coordinat per l'autor amb la participació com a equip de camp de membres del Centre per a la Investigació i Salvaguarda dels Espais Naturals, CISEN (vegeu *taula 1*).

L'estudi s'ha plantejat dividint el terme municipal del Prat en cinc sectors que s'estudien en anys successius per adequar l'esforç de mostreig necessari a les disponibilitats de l'equip censador. Així, l'any 1995 es va estudiar la zona compresa entre el camí de la Bunyola, el riu Llobregat, l'avinguda Onze de Setembre i el mar, incloent-hi tota la Reserva Natural de ca l'Arana (Santaeufèmia 1995). Aquesta zona comprèn totalment o parcialment 12 quadrícules UTM d'1x1 km i 661.61 ha. L'any 1996 es va prospectar la zona coneguda com a Ribera del Prat, àrea situada al nord de l'autovia de Castelldefels (C-246) que pertany al Prat de Llobregat i limita amb Sant Boi de Llobregat (Santaeufèmia 1996). En total van ser 8 quadrícules UTM i 444.72

ha. L'any 1997 s'ha estudiat el territori entre el camí de la Bunyola, la carretera B-203, l'avinguda Onze de Setembre i el mar (Santaeufèmia 1997), que comprèn 11 quadrícules UTM i 458.79 ha. Existeix la previsió de completar l'estudi l'any 1998 amb la zona compresa entre la carretera B-203, el mar, el terme municipal de Viladecans i l'autovia de Castelldefels (C-246) i, finalment, l'any 1999 amb el nucli urbà del Prat (*figura 1*).

La metodologia emprada s'ha basat fonamentalment en el mètode de la parcel·la (Telleria 1986) amb l'ajut de cartografia 1x1 km d'escala 1:5.000. Bàsicament s'han detectat territoris que s'han comprovat al llarg de tot el període reproductor, i s'han completat els resultats amb nombroses dades de nidificació segura. Cada quadrícula UTM d'1x1 km s'ha censat completament dues vegades al mes entre mitjans de març i finals de juliol. En el cas d'algunes espècies poc detectables també s'ha afegit informació donada per pagesos de les masies del Delta. També s'han afegit dades sobre espècies que

- Any 1995

Censadors principals:

F.X. Santaeufèmia, Juan Diego González, Cristóbal Muñoz.

Altres censadors:

José María Abad, Yolanda Bautista, Luis Gómez, Charo Gutiérrez, Guillem Siré.

- Any 1996

Censadors principals:

F.X. Santaeufèmia, Juan Diego González, Cristóbal Muñoz, Miguel Doñate, Guillem Siré, Luis Gómez, José María Abad.

Altres censadors:

Francisco Cerdà, M. Jesús García.

- Any 1997

Censadors principals:

F.X. Santaeufèmia, Juan Diego González, Guillem Siré, Cristóbal Muñoz, Luis Gómez.

Taula 1. Personal del CISEN que ha participat en els censos durant els diferents anys.

Table 1. CISEN staff members who participated in the census work.

	1995	1996	1997	TOTAL	%
Conreu d'horta	388.82	282.48	227.36	898.66	57.42
Conreu de seca	9.00	18.78	44.54	72.32	4.62
Erms	60.31	86.26	57.13	203.7	13.01
Canyissars	27.29	0.5	17.03	44.82	2.86
Jonqueres i saubrats	56.81	0	32.94	89.75	5.73
Pineda litoral	3.44	0	36.59	40.03	2.55
Platges dunes	13.52	0	6.56	20.08	1.28
Pastures	20.53	18.45	12.33	51.31	3.27
Arboredes i esbarzers	4.21	9.34	0	13.55	0.86
Zones humanitzades	77.68	28.91	24.31	130.9	8.36
Total	661.61	444.72	458.79	1565.12	100

Taula 2. Usos del sòl de la zona estudiada (en ha).

Taula 2. Land-use in the area studied (in ha.). Categories are: Irrigated farmland, non-irrigated farmland, wasteland, reedbeds, rushes and saltmarshes, littoral pinewoods, beaches and dunes, meadows, trees and shrubs, urbanized areas.

Espècie	Núm. parelles
1. Cabusset (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	9
2. Martinet menut (<i>Ixobrychus minutus</i>)	5
3. Ànec collverd (<i>Anas platyrhynchos</i>)	176
4. Xoriguer vulgar (<i>Falco tinnunculus</i>)	2
5. Perdiu roja (<i>Alectoris rufa</i>)	1
6. Faisà (<i>Phasianus colchicus</i>)	1
7. Rascló (<i>Rallus aquaticus</i>)	27
8. Polla d'aigua (<i>Gallinula chloropus</i>)	143
9. Fotja (<i>Fulica atra</i>)	4
10. Cames llargues (<i>Himantopus himantopus</i>)	11
11. Corriol petit (<i>Charadrius dubius</i>)	10
12. Corriol camanegre (<i>Charadrius alexandrinus</i>)	29-41
13. Colom domèstic (<i>Columba livia</i>)	45
14. Xixella (<i>Columba oenas</i>)	14
15. Tórtora (<i>Streptopelia turtur</i>)	3
16. Cotorra argentina (<i>Myiopsitta monachus</i>)	15
17. Cotorra capnegre (<i>Aratinga nenday</i>)	1
18. Cucut reial (<i>Clamator glandarius</i>)	4
19. Cucut (<i>Cuculus canorus</i>)	10
20. Òliba (<i>Tyto alba</i>)	9-14
21. Xot (<i>Otus scops</i>)	11
22. Mussol comú (<i>Athene noctua</i>)	38
23. Falcot negre (<i>Apus apus</i>)	15
24. Abellerol (<i>Merops apiaster</i>)	6
25. Puput (<i>Upupa epops</i>)	15
26. Picot verd (<i>Picus viridis</i>)	15
27. Terrerola vulgar (<i>Calandrella brachydactyla</i>)	34

Taula 3. Llista d'espècies amb nidificació segura a la zona i nombre de parelles.

Table 3. List of breeding species and number of pairs in the study area.

han nidificat a l'àrea d'estudi altres anys. En alguns casos s'han fet servir reclams d'espècies críptiques o amagadisses per detectar mascles territorials.

Les dades s'ofereixen en nombre de parelles, tot i que en molts casos es tracta de mascles cantors que mantenen territoris, sense que es pugui afirmar si es troben aparellats o no.

Subsidiàriament s'han obtingut mapes de detall amb els usos del sòl de les zones estudiades. El resum dels diferents usos del sòl trobats durant els tres anys apareix a la taula 2.

RESULTATS

Cinquanta-tres espècies d'ocells diferents s'han trobat nidificant durant el període

Espècie	Núm. parelles
28. Cogullada vulgar (<i>Galerida cristata</i>)	77
29. Oreneta vulgar (<i>Hirundo rustica</i>)	+131
30. Cuereta groga (<i>Motacilla flava</i>)	138
31. Cuereta blanca (<i>Motacilla alba</i>)	20
32. Rossinyol comú (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	41
33. Bitxac comú (<i>Saxicola torquata</i>)	3
34. Merla (<i>Turdus merula</i>)	4
35. Rossinyol bord (<i>Cettia cetti</i>)	299
36. Trist (<i>Cisticola juncidis</i>)	474
37. Boscarla de canyar (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	72
38. Balquer (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	7
39. Tallarol capnegre (<i>Sylvia melanocephala</i>)	137
40. Mallerenga cuallarga (<i>Aegithalis caudatus</i>)	4
41. Mallerenga carbonera (<i>Parus major</i>)	43
42. Raspinell comú (<i>Certhia brachydactyla</i>)	13
43. Teixidor (<i>Remiz pendulinus</i>)	4
44. Oriol (<i>Oriolus oriolus</i>)	2
45. Garsa (<i>Pica pica</i>)	62
46. Estornell vulgar (<i>Sturnus vulgaris</i>)	438
47. Estornell negre (<i>Sturnus unicolor</i>)	4
48. Pardal comú (<i>Passer domesticus</i>)	611
49. Pardal xarrec (<i>Passer montanus</i>)	176
50. Gafarró (<i>Serinus serinus</i>)	184
51. Verdum (<i>Caduelis chloris</i>)	69
52. Cadenera (<i>Carduelis carduelis</i>)	88
53. Cruixedell (<i>Miliaria calandra</i>)	116

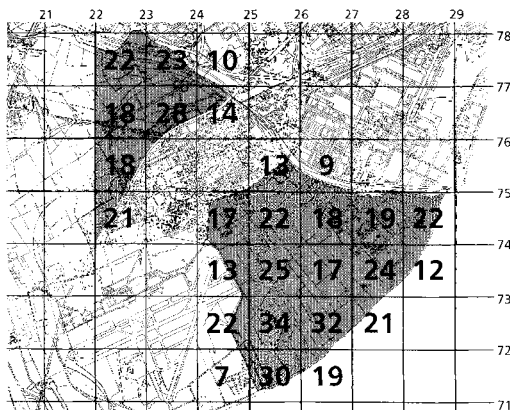


Figura 2. Nombre d'espècies reproductores trobades a les 27 quadrícules estudiades (període 1995-97). Total: 53 espècies i 3870 parelles.

Figure 2. Number of breeding species found in the 27 UTM 1 Km² squares studied (period 1995-97). Total: 53 species and 3870 pairs.

Espècie	núm. parelles
1. Martinet de nit (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	1
2. Bernat pescaire (<i>Ardea cinerea</i>)	1
3. Guatlla (<i>Coturnix coturnix</i>)	3
4. Tudó (<i>Columba palumbus</i>)	1
5. Tórtora turca (<i>Streptopelia decaocto</i>)	1
6. Alosa vulgar (<i>Alauda arvensis</i>)	2
7. Bruel (<i>Regulus ignicapillus</i>)	1
8. Tallarol de casquet (<i>Sylvia atricapilla</i>)	1
9. Papamosques gris (<i>Muscicapa striata</i>)	2
10. Mallerenga emplomallada (<i>Parus cristatus</i>)	2
11. Múnia roig (<i>Amandava amandava</i>)	1
12. Bec de corall (<i>Estrilda astrild</i>)	2
13. Teixidor groc (<i>Euplectes afer</i>)	1

Taula 4. Llistat d'espècies amb nidificació probable a la zona.

Table 4. List of probable breeding species in the study area.

1995-97 en les 27 quadrícules 1x1 km de la zona estudiada (taula 3 i figura 2). En total s'han comptabilitzat 3870 parelles de diferents espècies en 1564.62 ha. Altres tretze espècies s'han localitzat amb categoria de nidificants probables (taula 4) i sis més havien criat en anys anteriors (taula 5 i figura 3).

Espècie	núm. parelles	últim any amb dades
1. Martinet blanc (<i>Egretta garzetta</i>)	1	1994
2. Agró roig (<i>Ardea purpurea</i>)	3	1994
3. Arpella (<i>Circus aeruginosus</i>)	1	1991
4. Boscarla mostatxada (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)	3	1991
5. Boscaler comú (<i>Locustella luscinioides</i>)	2	1991
6. Capsigrany (<i>Lanius senator</i>)	2	1984

Taula 5. Llistat d'espècies que han nidificat a l'àrea d'estudi abans de 1995.

Table 5. List of species breeding in the study area before 1995.

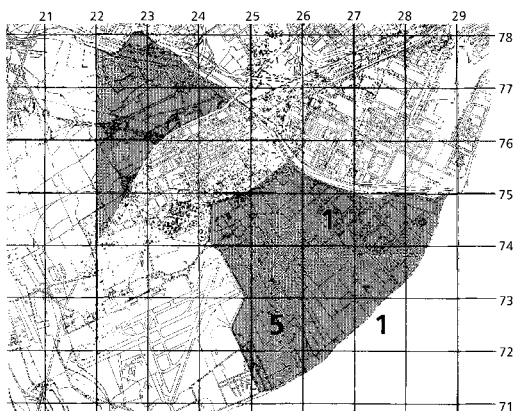


Figura 3. Espècies reproductores a l'àrea d'estudi abans de 1995. Total: 6 espècies i 12 parelles.

Figure 3. Breeding species in the study area before 1995. Total: 6 species and 12 pairs.

COMENTARI PER ESPÈCIES

Cabusset (*Tachybaptus ruficollis*): Se n'han trobat 9 parelles que nidificaven en quatre localitats (1 a la Podrida, 3 a ca l'Arana, 2 a la Magarola i 3 a la Ricarda). Comparant les dades amb censos anteriors (Gutiérrez & Santaefemia 1986, 1990; Gutiérrez 1994; Santaefemia & Gutiérrez 1995-96; Santaefemia 1995, 1996, 1997), es veu que la petita població oscil·la segons les localitats i els anys, però no el total, que des de 1994 es manté entre 8 i 9 parelles (taula 6).

	1986	1988	1989	1992	1994	1995	1996	1997
La Podrida	0	0	0	0	0	1	--	0
Ca l'Arana 1	0	1	1	1	3	--	--	--
Magarola 0	0	1	2	1	--	--	2	--
La Ricarda 0	2	4	3	6	--	--	3	--
Bassa del Prat	0	0	0	2	0	--	0	0
Riu	1	0	0	0	0	--	0	0

Taula 6. Nombre de parelles de cabusset per zones i anys segons els diferents censos.

Table 6. Number of Little Grebe pairs at different sites in each census.

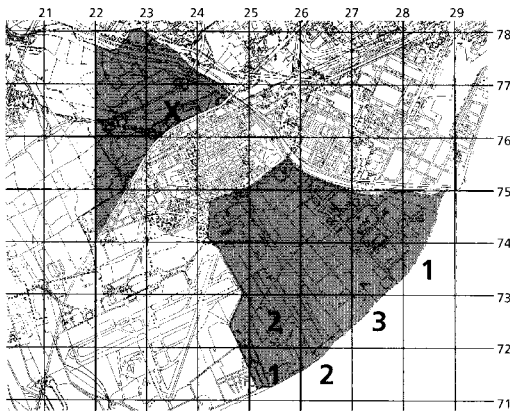


Figura 4. *Tachybaptus ruficollis*
Parelles/Pairs: 9 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 5
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 18,5%

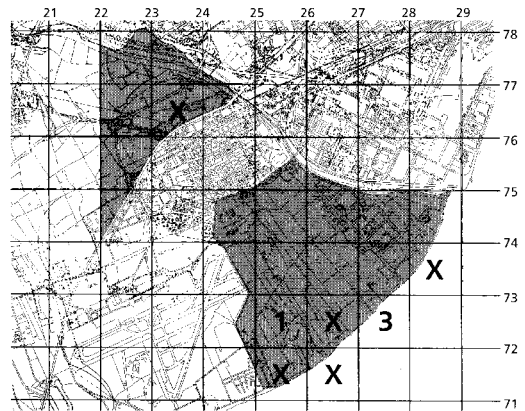


Figura 5. *Ixobrychus minutus*
Parelles/Pairs: 4 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11%

La bassa del Prat i el riu de moment s'han perdut com a zona de nidificació per a aquesta espècie.

Martinet menut (*Ixobrychus minutus*).

Se n'han localitzat 4 parelles a dues localitats (3 a ca l'Arana i 1 a la Ricarda). El nombre de parelles trobat a la Ricarda és el més baix dels últims anys. Segons censos anteriors (Gutiérrez & Santaefemí 1986, 1990; García et al. 1990; Gutiérrez 1994; Fouces 1994;

Santaefemí & Gutiérrez 1995-96; Santaefemí 1995, 1996, 1997) la població de tot el sector oscil·la entre 5 i 10 parelles (taula 7).

Entre els factors que poden provocar aquestes variacions es poden citar les fluctuacions del volum poblacional d'aquesta espècie (Gutiérrez 1994), les variacions interanuals de les superfícies inundades de canyissar (Fouces 1994), la desaparició de zones de canyissar i altres d'indeterminats.

	1986	1988	1989	1990	1992	1993	1994	1995	1996	1997
La Podrida	1	1	0	0	0	0	0	0	--	--
Ca l'Arana	1	1	2	0	1	1-2	1	3	--	--
Carrabiners	0	1	1	0	0	0	0	--	--	0
Magarola	0	0	0	1	0	0	0	--	--	0
La Ricarda	2	7	2	5	3-4	5-7	4	--	--	1
Bassa del Prat	0	0	1	0	2	--	0	--	0	0
Riu	1	0	1	0	0	--	0	--	0	0

Taula 7. Nombre de parelles de martinet menut per zones i anys segons els diferents censos.

Table 7. Number of Little Bittern pairs at different sites in each census.

	1986	1988	1989	1992	1994	1995	1996	1997
La Bunyola-riu	2	2	3	6-7	13	23	--	--
La Ribera	0	0	0	2-5	7	--	11	--
La Ricarda i voltants	5	9	13	50-53	82	--	--	146

Taula 8. Nombre de parelles de collverd per sectors i anys segons els diferents censos.

Table 8. Number of Mallard pairs at different sites in each census.

De moment tres localitats semblen perdudes per a la reproducció del martinet menut des del 1992: la Podrida, la gola del riu i la bassa del Prat.

Ànec collverd (*Anas platyrhynchos*).

Les 180 parelles trobades es distribueixen pel 74,07 % de les quadrícules censades i ocupen les zones amb vegetació a prop de qualsevol canal, petites llacunes i illes del riu, però sobretot les zones d'espartinar i canyissar de la Ricarda, on es concentra el 65 % de tota la població censada. L'augment del nombre de parelles trobades respecte a censos anteriors es deu en part a un cens més acurat de la xarxa de regatge, però principalment a un augment de la població de la Ricarda, tal com mostra la taula 8.

Xoriguer comú (*Falco tinnunculus*).

L'any 1996 se'n localitzen dues parelles que nien a zones urbanes del Prat i amb territoris al sector de la Ribera (Santaefemia 1996). El

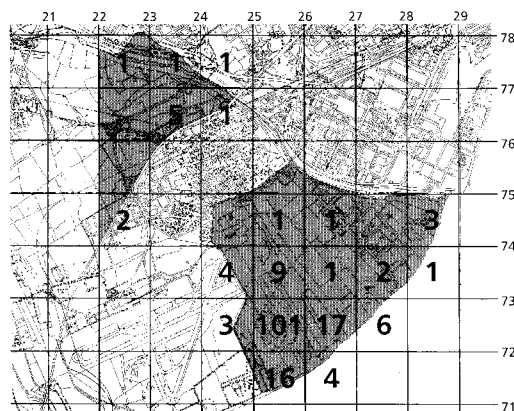


Figura 6. *Anas platyrhynchos*
Parelles/Pairs: 180 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 20
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 74%

mateix any una parella es reproduïa a unes runes prop de la Ricarda (Ricardo Ramos com.pers.), que el 1997 es canvia de lloc. Això dóna una densitat d'una parella per cada 521.5 ha. Aquesta espècie es va recuperant des de l'última reproducció coneguda a la zona, que data del 1983.

Perdiu roja (*Alectoris rufa*). L'origen d'aquesta espècie a la zona és artificial, ja que fa anys que va desaparèixer i algunes parelles han estat alliberades pels pagesos, i han arribat en ocasions a nidificar. L'any 1995 dues parelles traïeren polls al sector de la Ribera (segons els pagesos) i l'any 1996 almenys una altra comprovada per nosaltres. També se n'han observat exemplars entre la Ricarda i ca l'Arana, però sense poder tenir evidències de la seva reproducció.

Faisà (*Phasianus colchicus*). Els exemplars d'aquesta espècie que s'observen també han estat alliberats. Bàsicament es localitzen

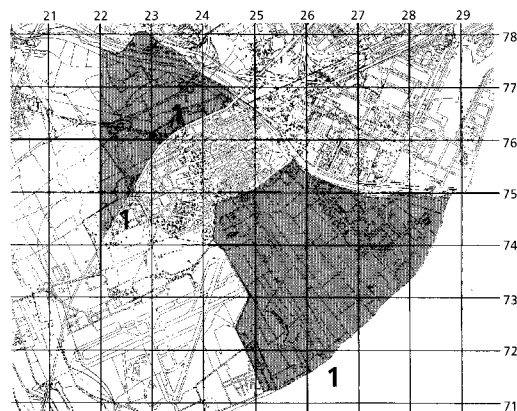


Figura 7. *Falco tinnunculus*
Parelles/Pairs: 2-3 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

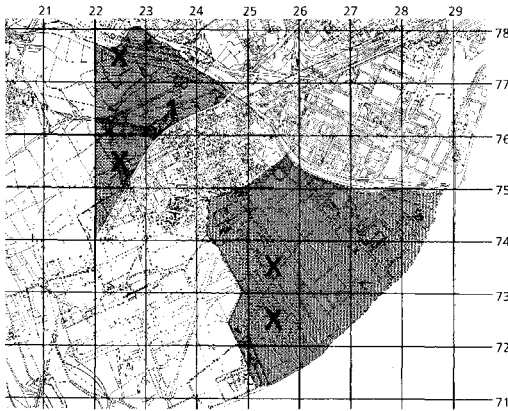


Figura 8. *Alectoris rufa*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 3,7%

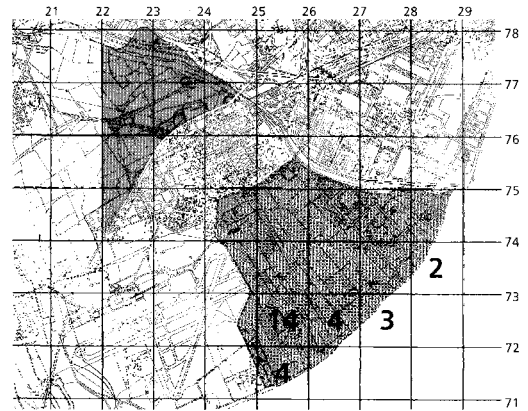


Figura 10. *Rallus aquaticus*
Parelles/Pairs: 27 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 5
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 18,5%

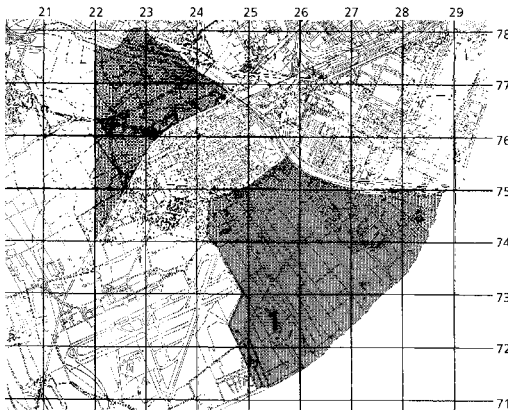


Figura 9. *Phasianus colchicus*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1
Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 3,7%

	1988	1989	1992	1994	1995	1997
Gola del riu	0	1	0	0	0	--
La Podrida	0	0	0	2	2	--
Ca l'Arana	0	1	1	0	3	--
Magarola	0	3	0	1	--	4
La Ricarda	5	5	6	1	--	18

Taula 9. Nombre de parelles de rascló per zones i anys segons els diferents censos.

Table 9. Number of Water Rail pairs at different sites in each census.

entre camps sense conrear de la Ricarda i ca l'Arana. Segons els pagesos, l'any 1996 una parella va criar amb èxit als camps de la Ricarda. L'any 1997 es va veure una parella repetides vegades al mateix lloc entre el mes de març i el juliol i l'11 de juny es van descobrir closques d'ous recent desclosos.

Rascló (*Rallus aquaticus*). Se n'han localitzat fins a 27 parelles entre la Podrida, ca l'Arana, la Magarola i la Ricarda. El gran augment del nombre de parelles respecte a censos anteriors (taula 9) és causat per un

considerable augment de l'esforç de prospecció. Una vegada més es demostra la importància de la Ricarda per al rascló (Gutiérrez 1994), amb el 66.6 % de la població de la zona estudiada. Als canyissars inundats de la Ricarda i la Magarola hi ha una densitat d'1 parella/0.76 ha.

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*). Se n'han trobat 143 parelles, gairebé cent més que al cens de 1994 en la mateixa zona, fet que corrobora que als censos anteriors la població estava clarament infravalorada per manca de prospecció específica (Gutiérrez 1994; Santaefemí & Gutiérrez 1995-96). Ocupa pràcticament tota la superfície de l'àrea d'estudi, sempre a prop de l'aigua, ja sigui del riu, de llacunes o de canals de reg de tot tipus. A la Ricarda-la Magarola hi ha una densitat

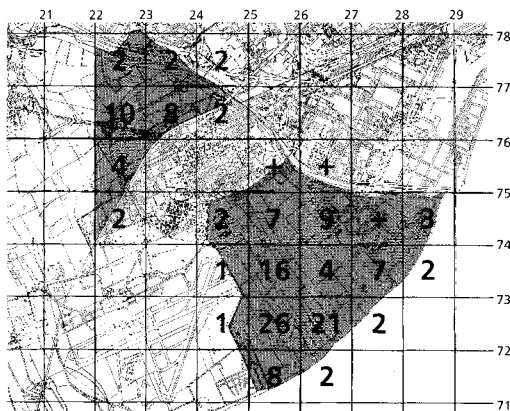


Figura 11. *Gallinula chloropus*
 Parelles/Pairs: 143 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 23
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 85,2%

	1986	1988	1989	1992	1994	1995	1997
La Podrida	0	0	0	0	0	0	--
Ca l'Arana	0	0	2	1	2	0	--
Magarola	0	0	0	0	0	--	1
La Ricarda	5	6	13	9	10	--	3

Taula 10. Nombre de parelles de fotja per zones i anys segons els diferents censos.

Table 10. Number of Coot pairs at different sites in each census.

	1986	1988	1989	1991	1992	1994	1995	1997
Riu		1				0	0	0
La Podrida		"6"		4	1	6	"6"	1
Camps estanyats	"7-8"		"16"		"19"	1	0	10

Taula 11. Nombre de parelles de cames llargues per zones i anys segons els diferents censos. " " = nombre de parelles que no arriben a fer niu.

Table 11. Number of Black-winged Stilt pairs at different sites in each census. " " = number of pairs not building a nest.

d'1 parella/ 0.55 ha. de canyissar inundat.

Fotja (*Fulica atra*). Fins a l'any 1984 havia nidificat a la Podrida, on ja no ha tornat a fer-ho. El màxim nombre de parelles s'ha comptabilitzat entre 1989 i 1994, i ha oscil·lat entre 10 i 15 (taula 10), la majoria a la Ricarda (Gutiérrez 1994; Santaefemia & Gutiérrez

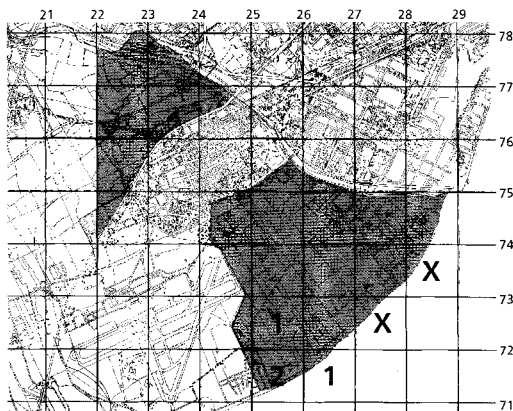


Figura 12. *Fulica atra*
 Parelles/Pairs: 4 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

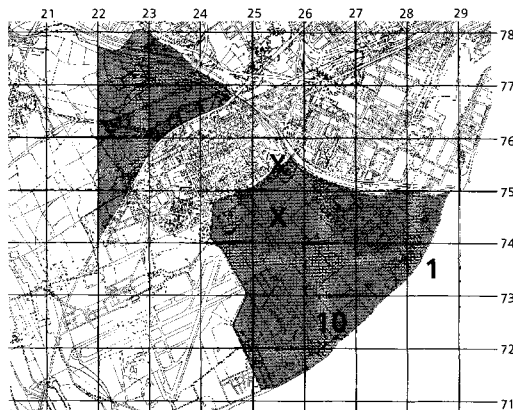


Figura 13. *Himantopus himantopus*
 Parelles/Pairs: 11 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 7,4%

1995-96). L'any 1995 no se'n va localitzar cap parella a ca l'Arana i l'any 1997 només 3 a la Ricarda, el nombre més baix trobat a l'última dècada.

Cames llargues (*Himantopus himantopus*). Almenys des de l'any 1986, a l'època de nidificació hi ha entre 4 i 20 parelles que es mouen entre el riu, la Podrida i els camps estanyats buscant lloc on criar, segons censos anteriors; el 1997 ha estat l'any amb més èxit amb 11 parelles establertes, de les quals 10 a

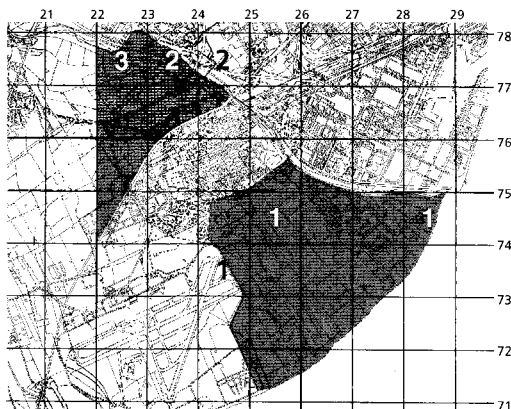


Figura 14. *Charadrius dubius*

Parelles/Pairs: 10 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 6
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 22,2 %

	1986	1988	1989	1992	1994	1995	1996	1997
La Bunyola-riu	1	3	3	4-6	3	2	--	--
La Ribera	--	--	--	--	--	--	7	--
La Ricarda i voltants	0	0	0	0	0	--	--	1

Taula 12. Nombre de parelles de corriol petit per sectors i anys segons els diferents censos.

Table 12. Number of Little Plover pairs at different sites in each census.

un camp estanyat del sector de cal Roc i 1 a la Podrida (taula 11). La disponibilitat d'àrees de cria adequades condiona el nombre de parelles que finalment es reproduïxen.

Corriol petit (*Charadrius dubius*).

Entre 1995 i 1997 se n'han comptabilitzat 10 parelles, de les quals 7 als marges del riu del sector de la Ribera del Prat (taula 12), que fins a l'any 1996 no s'havia censat mai. La resta de l'àrea manté un nombre baix de parelles, amb

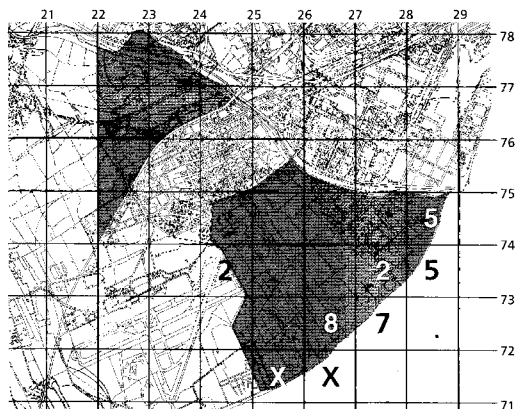


Figura 15. *Charadrius alexandrinus*

Parelles/Pairs: 29 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 6
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 22,2 %

un màxim de 6, que es troba condicionat per l'existència de terrenys plans, amb poca vegetació, tranquils i preferentment a prop de l'aigua.

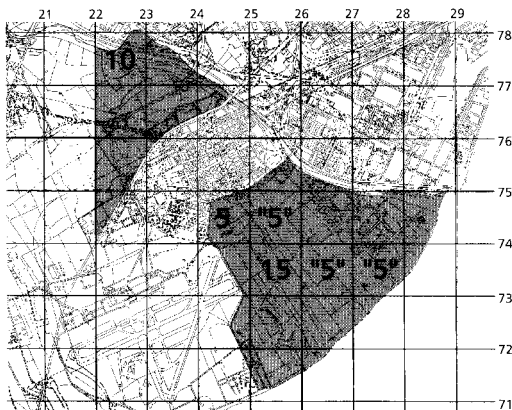
Corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*).

La població d'aquesta espècie oscil·la des de 1986 fins a 1996 entre 20 i 44 parelles (taula 13), amb una mitjana de 35-36 parelles en vuit anys de censos absoluts (Santaeufèmia et al. 1990; Santaeufèmia 1994; Figuerola & Cerdà 1995, 1996). L'any amb menys parelles va ser el 1992 (Gutiérrez 1994), quan gran part del litoral es va quedar sense quasi platges aptes a causa dels temporals de llevant. L'any 1997, a més de les platges, van utilitzar com a zona de nidificació algun erm interior (Santaeufèmia 1997) i camps estanyats quasi secs (Clemente 1997 i Figuerola com. pers.).

	1986	1987	1988	1989	1992	1994	1995	1996	1997
La Podrida-riu	16	17-22	22-24	22	11-12	16	17	24	--
Ca l'Arana	12	6-10	10	14	7	14	12	15	--
La Ricarda -la Bunyola	10	12	7	8	1	4	0	2	3
Voltants de la Ricarda	0	0	0	0	0	0	0	0	2-4
Total	38	35-44	39-41	44	19-20	34	29	41	

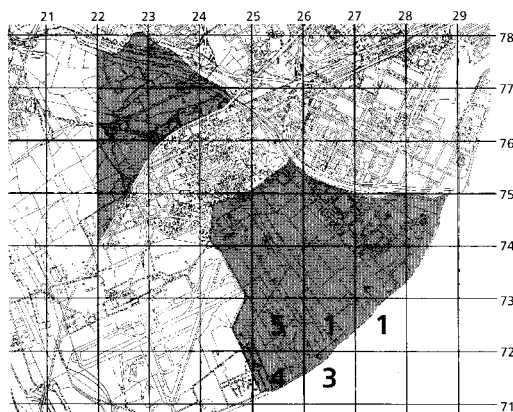
Taula 13. Nombre de parelles de corriol camanegre per zones i anys segons els diferents censos.

Table 13. Number of Kentish Plover pairs at different sites in each census.

Figura 16. *Columba livia*

Parelles/Pairs: 30-45 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 6

Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 22,2%

Figura 17. *Columba oenas*

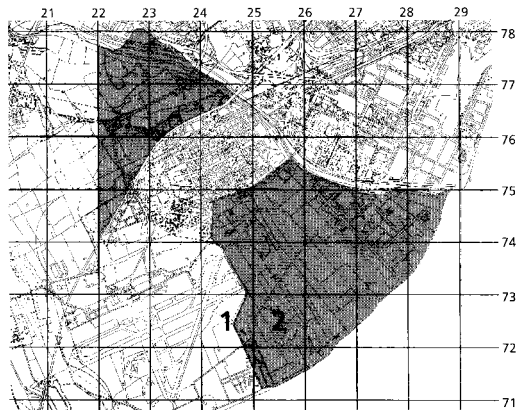
Parelles/Pairs: 14 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 5

Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 18,5%

Colom domèstic (*Columba livia*).

D'aquesta espècie domèstica només s'han localitzat els punts de reproducció, que principalment són algunes masies i granges. En funció dels exemplars observats s'ha estimat un nombre de 5 parelles per nucli reproductor, és a dir, un mínim de 45 parelles a la zona estudiada.

Xixella (*Columba oenas*). Se n'han trobat 14 parelles nidificant exclusivament a la

Figura 18. *Streptopelia turtur*

Parelles/Pairs: 3 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2

Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 7,4%

pinada litoral de pi pinyer (2 parelles a ca l'Arana i 12 a la Ricarda). Això dona una densitat d'1 parella/ 2.86 ha de pinada. Utilitzen principalment els pins dels marges externs de la pinada per nidificar, amb preferència pels pins de la banda més propera al mar i molt poc la zona interna de la pinada. Per a alimentar-se depenen també dels camps sense conrear, dels camps de cereal i dels camps d'alfals (obs. pers.).

Tórtora (*Streptopelia turtur*). De presència molt escassa a la zona deltaica com a reproductora, els últims tres-quatre anys s' en descobreix sempre alguna parella, després d'altres sense cap observació d'exemplars a l'estiu. L'any 1997 se n van localitzar 3 parelles a la Ricarda i zones arbrades properes.

Cotorra argentina (*Myiopsitta monachus*). Almenys 15 parelles han nidificat a la zona estudiada entre 1995 i 1997: 2 a palmeres de la zona de la Ribera; 4 als plàtans de la Bunyola i la resta als eucaliptus de la Ricarda. A més, hi ha nius de petites colònies d'altres anys als eucaliptus de ca l'Arana i a altres eucaliptus situats a prop del càmping cala Gogó. A vegades els nius antics poden tornar a ser ocupats.

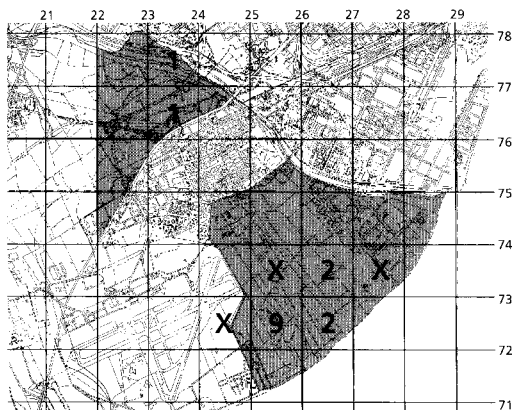


Figura 19. *Myiopsitta monachus*
 Parelles/Pairs: 15 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 5
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 18,5%

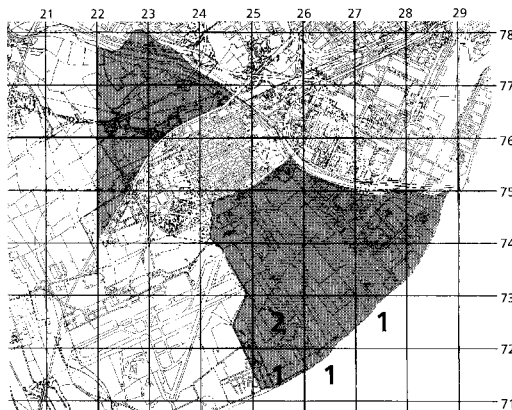


Figura 20. *Clamator glandarius*
 Parelles/Pairs: 5 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 4
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 14,8%

Cotorra capnegre (*Aratinga nenday*).
 L'any 1996 una parella va nidificar a una caixa-niu situada a la pineda de ca l'Arana, amb un poll el 20 de juliol (Ramos & Liarte 1996). Podria tractar-se d'una nidificació esporàdica, ja que 4-6 exemplars d'aquesta espècie s'han vist per la zona l'any 1996 i principis de 1997, però actualment ja no hi són.

Cucut reial (*Clamator glandarius*).
 L'any 1995 s'en va observar una parella a ca l'Arana, que va parasitar almenys un niu de garsa amb èxit i l'any 1997 5-6 adults que com a mínim van fer això mateix amb altres tres nius de garsa a la Ricarda. Tot i que la població de garses és nombrosa i es troba repartida per tota la zona estudiada, els cucuts reials semblen preferir els nius situats a les pinedes litorals. Si només es tenen en compte les parelles de garses que nidifiquen a la pineda ens resulta que el 25 % dels nius d'aquesta zona són parasitats pels cucuts reials.

Cucut (*Cuculus canorus*). Se n'han detectat exemplars en 10 punts diferents de la Ricarda, ca l'Arana i la Bunyola que intenta-

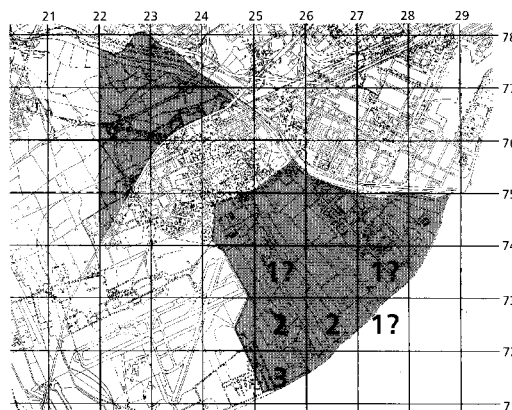


Figura 21. *Cuculus canorus*
 Parelles/Pairs: 10 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 6
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 22,2%

ven pondre els ous en nius de boscarla de canyar fonamentalment, tot i que un dels exemplars semblava voler parasitar un niu de tallarol capnegre. Atesa la mobilitat dels cucuts per una àmplia zona és difícil establir el nombre real de parelles, però per poder comparar dades se suposa que cada exemplar d'una zona correspon a una parella, i així resulta una aproximació de 10 parelles per a una població de 72 parelles de boscarla de canyar.

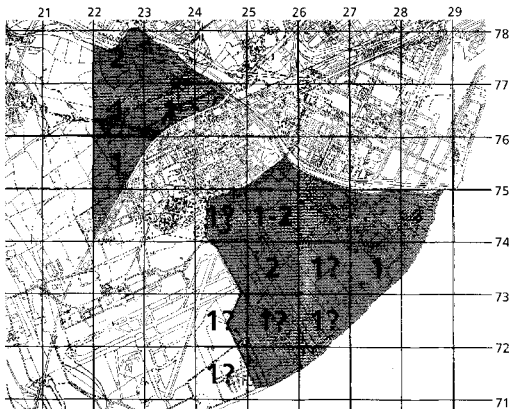


Figura 22. *Tyto alba*
 Parelles/Pairs: 16 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 12
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 44,4%

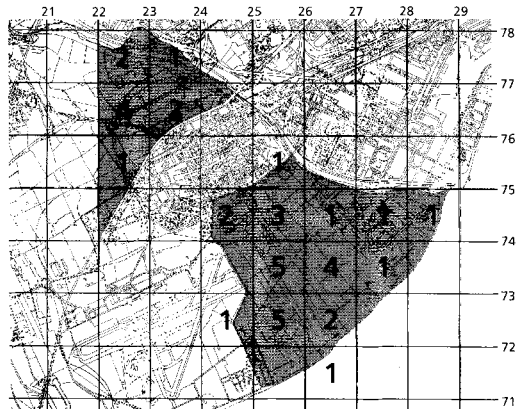


Figura 24. *Athene noctua*
 Parelles/Pairs: 38 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 18
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 66,6%

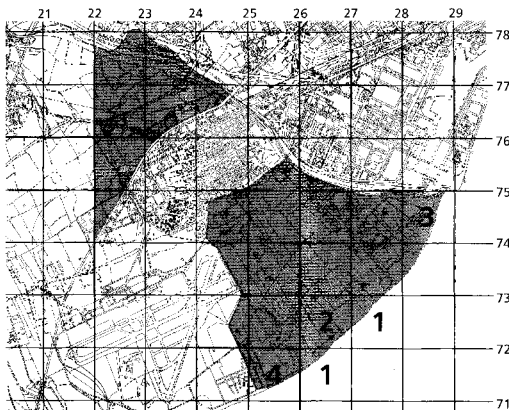


Figura 23. *Otus scops*
 Parelles/Pairs: 11 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 6
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 22,2%

Òliba (*Tyto alba*). S'han obtingut dades sobre l'existència d'un mínim de 9 parelles, més 7 més sobre les quals es tenen referències d'altres anys però que no s'han pogut confirmar. El conjunt de 9-16 parelles utilitzen per criar les masies, granges i algun altre edifici de la zona. Sembla que la zona de nidificació la canvien d'un any a l'altre i que cada parella té entre 4 i 6 masies que utilitza alternativament segons les disponibilitats. Hi ha una densitat a l'àrea d'estudi d'una parella/ 97.8 a 173.8 ha.

Xot (*Otus scops*). Entre 1995 i 1997 se n'han detectat 11 parelles, de les quals 3 als eucaliptus de la desembocadura del riu Llobregat (a caixes-niu) i 8 a la pineda de pi pinyer de ca l'Arana i la Ricarda. El nombre de xots oscil·la clarament d'un any a l'altre, segurament a causa de les fluctuacions poblacionals específiques (Muntaner, J et al. 1983), ja que a la pineda de ca l'Arana només s'han descobert 2 parelles el 1996 i en anys anteriors s'havien escoltat fins a 5 parelles diferents. També a l'arbreda que voreja les masies i la granja de la Ricarda en els últims cinc anys s'havien detectat 2 parelles més que no hi eren el 1997. Al sector de la Ribera havia nidificat als anys vuitanta, però no ho ha tornat a fer. Per això, en anys bons la seva població a la zona podria ser, com a mínim, d'unes 16 parelles. La densitat trobada a la pineda entre 1995 i 1997 és d'1 parella/5 ha.

Mussol comú (*Athene noctua*). Encara freqüent a la zona estudiada, amb una població mínima de 38 parelles que sembla relativament estable, tot i que se'n coneixen, des de fa anys, 4 parelles més que no s'han trobat durant el període d'aquest estudi. Ocupen bàsicament construccions humanes (masies, casetes, granges) per criar i algunes

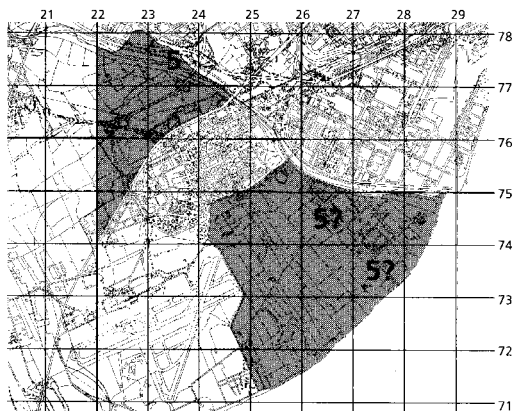


Figura 25. *Apus apus*
 Parelles/Pairs: 5-15 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

(tres) els arbres. Utilitzen molt poc la pineda de la Ricarda, on d'altres anys es va localitzar una única parella. La densitat trobada a l'àrea és d'una parella/41.2 ha, o sigui, 2.4 parelles/km quadrat.

Falciot negre (*Apus apus*). Espècie molt abundant a la ciutat del Prat com a nidificant i als camps quan va a alimentar-se. Com a reproductor a la zona rural és escàs i sempre aprofita construccions humanes. Se n'han trobat unes 10 parcel·les a fàbriques del Polígon Industrial Pratenc i 5 més a uns forats d'una masia del sector de la Ribera.

Abellerol (*Merops apiaster*). L'escassetat del nombre de parcel·les d'aquesta espècie a la zona és produïda per la manca de llocs adients per nidificar, en ser un territori fonamentalment pla i tenir gran part del riu canalitzat. Les 6 parcel·les que ho han fet s'han aprofitat de petits talussos entre camps de conreu, de petits munts de terra i de grans forats fets per plantar-hi arbres. Altres anys algunes parcel·les també ho havien intentat a dunes de la Ricarda, sense èxit.

Puput (*Upupa epops*). És una altra espècie que tria construccions humanes per

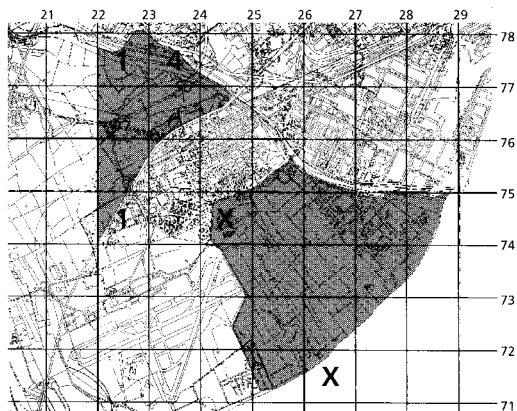


Figura 26. *Merops apiaster*
 Parelles/Pairs: 6 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

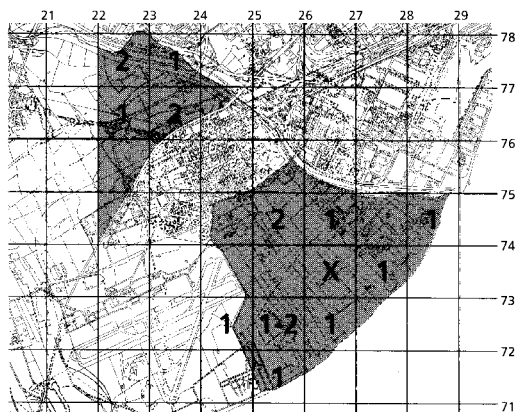


Figura 27. *Upupa epops*
 Parelles/Pairs: 15-16 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 12
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 44,4%

nidificar, fonamentalment forats de masies, casetes i alguna nau comercial i industrial. En total se n'han localitzat 15 parcel·les, i tot i que no hi ha dades d'anys anteriors a 1995, segons observacions personals, sembla que aquests últims anys la seva població ha baixat. La densitat actual és d'una parella/104.3 ha.

Picot verd (*Picus viridis*). Se n'han localitzat 12 parcel·les a la pineda litoral, una a una arbreda d'una granja i dues més a arbredes

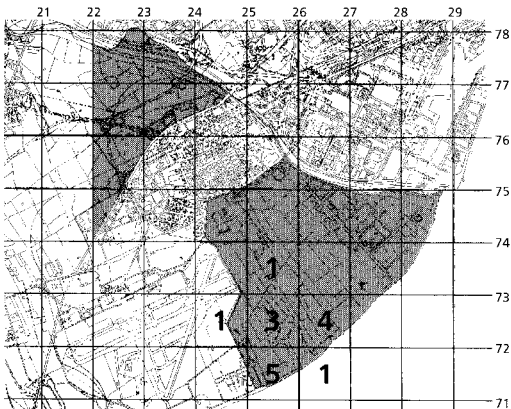


Figura 28. *Picus viridis*
 Parelles/Pairs: 15 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 6
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 22,2%

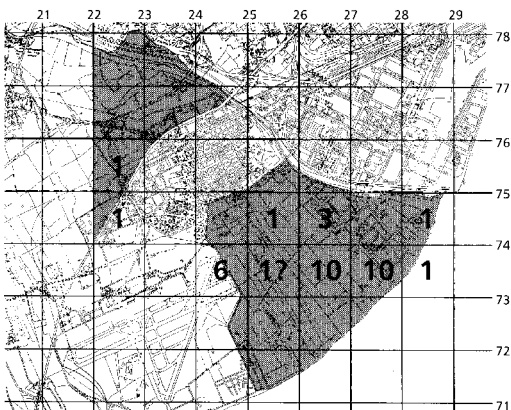


Figura 29. *Calandrella brachydactyla*
 Parelles/Pairs: 34-35 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 10
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 37%

de camins, però aquestes tres últimes sempre a zones properes a la pineda. Atesa la densitat de peus i la quantitat de pins petits que hi ha a l'interior de la pineda de la Ricarda, els exemplars que hi nidifiquen es troben preferentment als grans pins dels camins i del marge extern de la pineda. Assoleix una densitat d'una parella/3.3 ha de pineda.

Terrerola vulgar (*Caladrella brachydactyla*). Se n'han censat 34 parelles, de les quals 25 entre la Bunyola i el riu, 2 al sector de

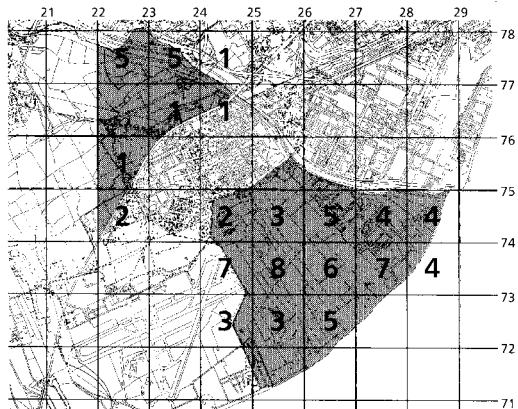


Figura 30. *Galerida cristata*
 Parelles/Pairs: 77 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 20
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 74,1%

la Ribera i 6 al costat de l'aeroport. Estan molt concentrades; formen nuclis de 10, 8, 6 i 3 parelles, i la resta més aïllades però als voltants d'aquests nuclis. Ocupen terrenys amb molt poca vegetació, ja sigui erms o zones de salat fruticós. La densitat trobada és d'1 parella/ha en comunitats de salat fruticós i d'1parella/1.3 ha en erms.

Cogullada vulgar (*Galerida cristata*).

Aquesta espècie es troba dispersa per tota l'àrea d'estudi, sempre en zones amb poca vegetació, que poden ser camps no conreats, jonqueres aclarides, zones de salat, erms i marges del riu. Se n'han localitzat 77 parelles, amb una densitat mitjana d'1 parella/15.8 ha. tot i que al mig dels camps de regadiu la seva presència depèn de l'existència dels escassos camps sense conrear, i a les àrees més naturals assoleix densitats més altes (fins a una parella/2.5 ha. als salobrars i jonqueres halòfiles de la Podrida).

Oreneta vulgar (*Hirundo rustica*).

Present a la majoria de masies i granges amb un nombre mínim de 131 parelles (al sector entre la Bunyola i el riu el nombre es va estimar comptabilitzant una mitjana de dues parelles per nucli reproductor). També se l'ha

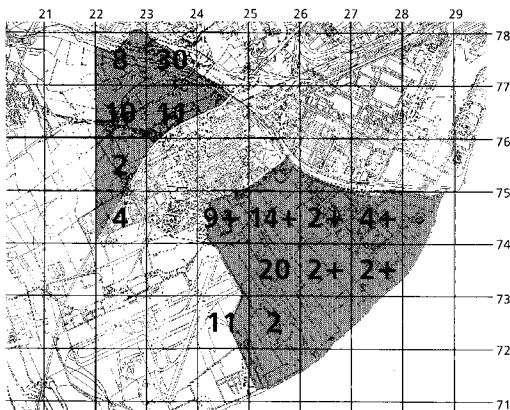


Figura 31. *Hirundo rustica*
 Parelles/Pairs: +131 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 15
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 55,5%

trobat nidificant sota alguns ponts de canals. En una masia gran del sector de la Ribera s'han arribat a censar fins a 20 parelles reproductores.

Cuereta groga (*Motacilla flava*).
 Censades 138 parelles; d'aquestes, 87 a camps de carxofa, 16 a altres tipus de conreu (patates, bledes, alfals i tomàquets), 21 a salobrar i jonqueres, 7 als marges de canals i 7 a erms. Les densitats obtingudes són: 1 parella/ 1.3 ha de camps de carxofa i 1 parella/ 3 ha de salobrar i jonqueres halòfiles. A la resta de la zona de conreus de regadiu la densitat és molt baixa (1 parella/49.2 ha), ja que els cultius utilitzats normalment són només aquells que es trobin a prop de zones de camps de carxofes amb alta densitat de parelles. Altres conreus com ara enciams, escaroles, espinacs i cols pràcticament no són aprofitats per a la reproducció. El fet que el 74.6% de la població censada de cuereta groga estigui als camps de conreu de regadiu compensa en part la pèrdua de parelles produïda per la destrucció de les maresmes del Delta, com succeeix a altres llocs (Muntaner et al. 1983).

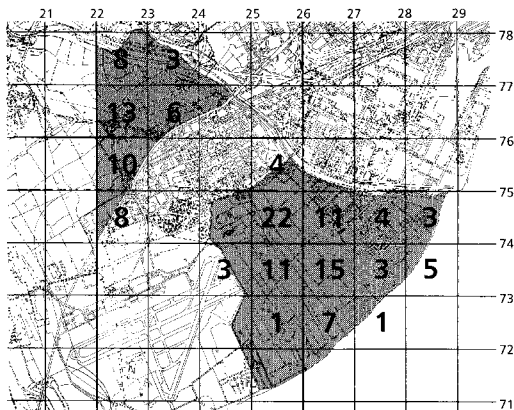


Figura 32. *Motacilla flava*
 Parelles/Pairs: 138 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 19
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 70,4%

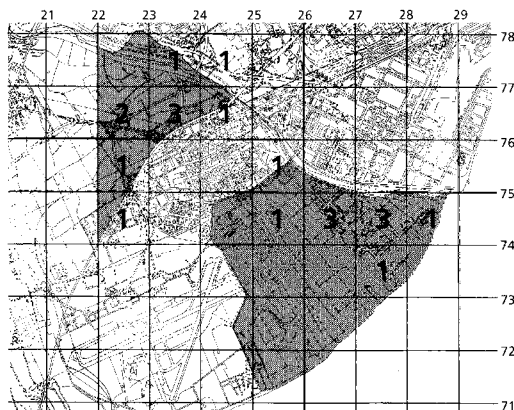
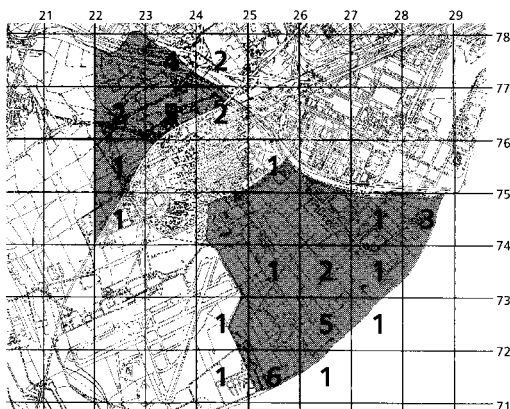
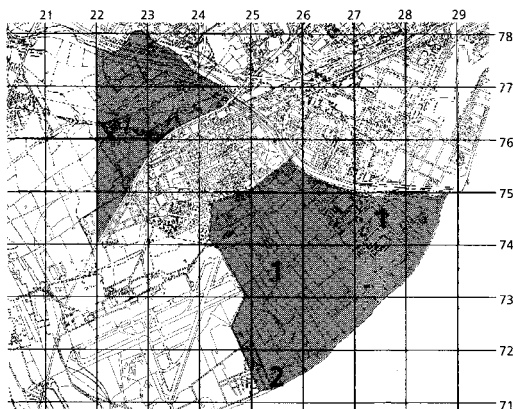


Figura 33. *Motacilla alba*
 Parelles/Pairs: 20 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 13
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 48,1%

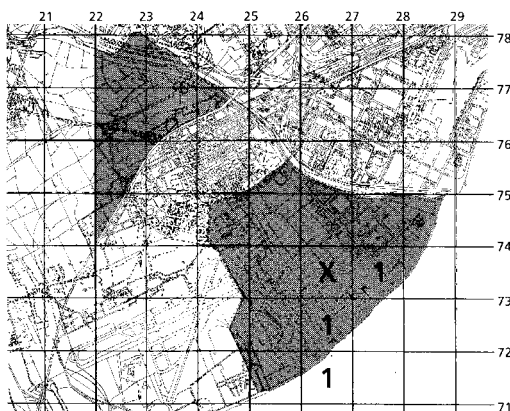
Cuereta blanca (*Motacilla alba*).
 Localitzades 20 parelles que nidifiquen a construccions humanes (17 a instal·lacions industrials, 1 a un pont i 2 als marges de canals), sempre en zones no gaire allunyades de l'aigua, com el riu, canals, camps estanyats o maresmes on van a menjar. Tot i així, la majoria de les parelles es troben a prop del riu. Aquesta és una espècie escassa com a reproductora però abundant com a hivernant.

Figura 34. *Luscinia megarhynchos*

Parelles/Pairs: 41 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 18
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 66,6%

Figura 36. *Turdus merula*

Parelles/Pairs: 4 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

Figura 35. *Saxicola torquata*

Parelles/Pairs: 2-3 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2-3
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

Rossinyol comú (*Luscinia megarhynchos*).

Les 41 parcel·les censades es troben a zones de vegetació densa, principalment esbarzers, esbarzers barrejats amb canyes i pins baixos en forma arbustiva; per això estan concentrades als marges del riu, als marges d'alguns canals com la Bunyola i a les zones més assolades de les arbrades. A la Ricarda la majoria de parcel·les es localitzen a la franja marítima de la pineda i no utilitzen pràcticament la resta de la pineda, desproveïda d'estrat arbustiu.

Bitxac comú (*Saxicola torquata*). És una espècie molt escassa al conjunt del Delta com a nidificant i tria bàsicament els camps amb joncs per fer el niu (Santaefemia 1995-96). Tot i així hi ha zones de jonqueres on encara no es troba a l'època de reproducció, ja que sembla ser un colonitzador recent actualment en expansió. Dues parcel·les s'han localitzat a la jonquera propera a la Magarola, on una ja va nidificar l'any 1994 (Santaefemia 1995-96) i l'altra parcel·la es va reproduir per primera vegada a la jonquera de la Podrida l'any 1995 (dades pròpies).

Merla (*Turdus merula*). Aquesta espècie també té una presència molt escassa com a reproductora a la zona d'estudi i es localitza en arbrades amb una mica d'humitat. De les 4 parcel·les trobades, tres ocupaven jardins amb arbres als voltants de la Ricarda, i la quarta un viver a prop del riu.

Rossinyol bord (*Cettia cetti*). Amb 299 parcel·les censades, és una de les espècies més abundants i més àmpliament distribuïda. Els seus requeriments fonamentals semblen ser la vegetació densa (canyissar, canyar o esbarzers) i la proximitat de l'aigua. Es localitza al costat de qualsevol canal, llacuna,

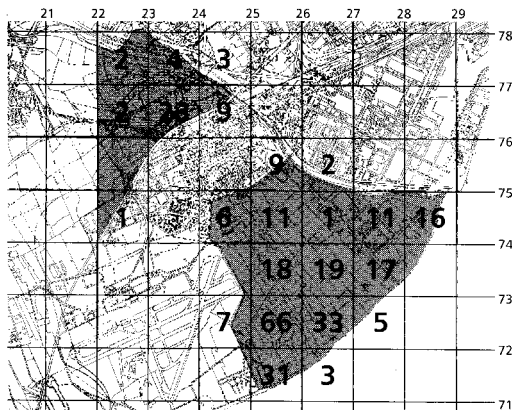


Figura 37. *Cettia cetti*

Parelles/Pairs: 299 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 23
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 85,2%

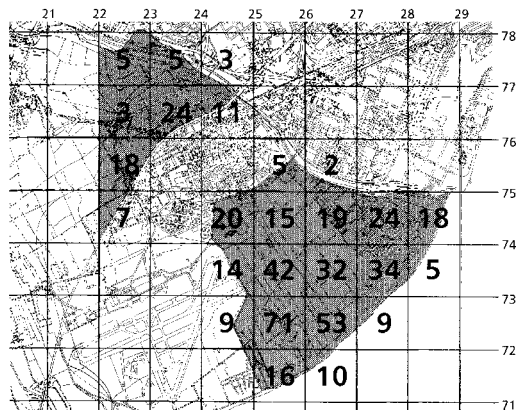


Figura 38. *Cisticola juncidis*

Parelles/Pairs: 474 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 26
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 96,3%

maresma o del riu. El nombre més alt de parelles s'ha trobat a la Ricarda i ca l'Arana, ja que en aquestes zones hi ha una extensió més gran d'hàbitat propici. La densitat més alta correspon a la Ricarda, amb 1 parella/ 0.18 ha. A una determinada àrea de canyissar inundat de la Ricarda de 6.4 ha s'han localitzat tres vegades més mascles que els localitzats per Chacón (1991), fet que pot indicar un augment de la població en aquests anys o una variació de la superfície inundada de canyissar.

Trist (*Cisticola juncidis*). És l'espècie més abundant, amb 474 parelles censades, si exceptuem els pardals. Es troba a qualsevol mena d'herbassar, ja sigui artificial (marges de parcel·les, camps de cereal, camps d'alfals, camps abandonats) o naturals (jonqueres, espartinars, canyissars no gaire alts). La mitjana de la densitat per a tota la zona és d'1 parella/ 2.9 ha, tot i que puntualment assolix densitats molt més altes, ja que als camps de conreu d'horta l'hàbitat propici és escàs. Així, per exemple, trobem 1 parella/ 0.85 ha als camps d'alfals i 1 parella/ 0.49 ha a zones d'espartinar (Santaeufèmia 1997).

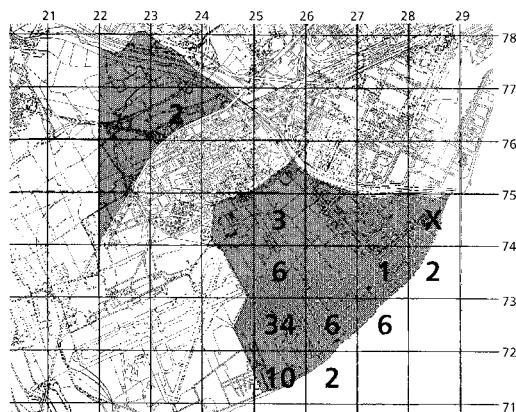


Figura 39. *Acrocephalus scirpaceus*

Parelles/Pairs: 72 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 10
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 37%

scirpaceus). Se n'han localitzat 72 parelles lligades exclusivament a zones amb canyissar inundat. L'espècie quasi ha desaparegut de les maresmes de la Podrida per la reducció del seu hàbitat i de la bassa del Prat, però ha colonitzat gran part del canal de la Bunyola en omplir-se de canyissar i bogues. A les maresmes de ca l'Arana manté una població petita, segurament a causa de la reduïda extensió de l'hàbitat adequat. El nucli principal de la població de la zona estudiada es troba a la Ricarda, amb 34 parelles i una densitat d'1 parella/ 0.5 ha. de canyissar. Chacón (1991)

Boscarla de canyar (*Acrocephalus*

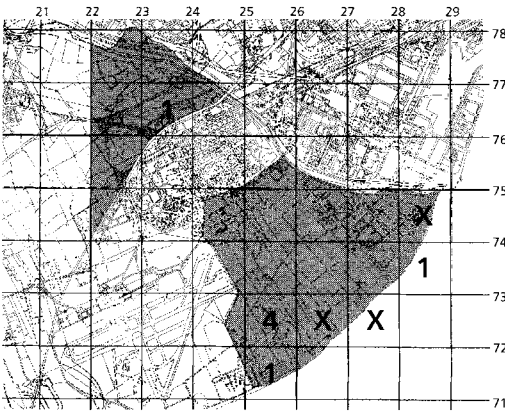


Figura 40. *Acrocephalus arundinaceus*
 Parelles/Pairs: 7 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 4
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 14,8%

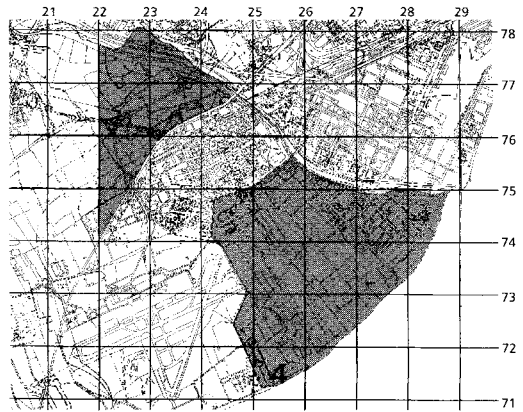


Figura 42. *Aegithalos caudatus*
 Parelles/Pairs: 4 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 3,7%

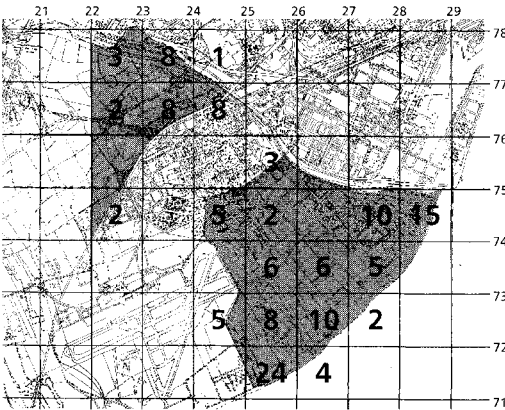


Figura 41. *Sylvia melanocephala*
 Parelles/Pairs: 137 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 21
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 77,7%

localitza en una superfície de 6.4 ha de canyissar inundat de la mateixa zona 13 parelles i això suposaria una densitat d'1 parella/ 0.49 ha, quasi idèntiques a les obtingudes en el present estudi.

Balquer (*Acrocephalus arundinaceus*). Només se n'han localitzat 7 parelles, de les quals 5 a la Ricarda: totes a àrees de canyissar inundat i d'alçada superior als tres-quatre metres, on segurament emplaça els nius, tal com s'esmenta a Muntaner et al. 1983.

Pràcticament ha desaparegut de la Podrida i de la bassa del Prat, amb tan sols una parella a cada lloc. L'any 1995 tampoc s'ha detectat a ca l'Arana. La disminució del balquer a l'àrea estudiada és cada any més notòria, però encara no es tenen dades sobre si es tracta d'un desplaçament dels exemplars cap a altres zones, si la població en general està disminuint o bé si hi ha cap altra causa, però es pot afirmar que el seu hàbitat està desapareixent ràpidament entre ca l'Arana i la Podrida per la seva conversió en zones de pastura. A la Ricarda es van detectar 4 mascles cantant a la mateixa àrea on Chacón (1991) en localitzà 2, però per al conjunt de la Ricarda s'ha obtingut una densitat d'1 parella/ 3.4 ha, semblant a la d'1 parella/ 3.2 ha que es dedueix del treball esmentat anteriorment.

Tallarol capnegre (*Sylvia melanocephala*). Les 137 parelles censades es distribueixen per tota l'àrea, en principi amb l'únic requeriment de trobar vegetació espessa i assolellada, com ara esbarzers, alguns llentiscles i pins baixos. Això es dona als marges dels camins, als marges de la pineda, sobretot a la banda més propera al mar i sota els arbres de la gola del riu, on les densitats del tallarol arriben a 1 parella/ 0.3 ha.

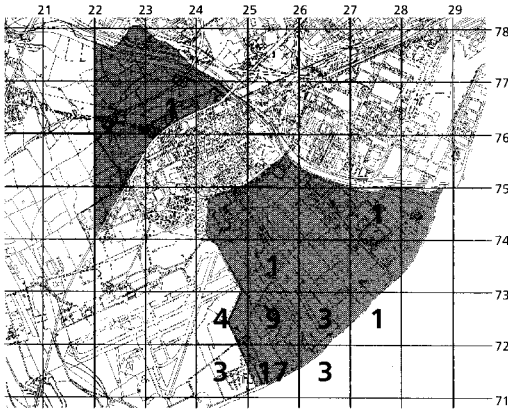


Figura 43. *Parus major*
 Parelles/Pairs: 43 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 10
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 37%

Mallerenga cuallarga (*Aegithalos caudatus*). És una espècie forestal escassa a la zona, probablement per la reduïda extensió que ocupa el seu hàbitat, amb només 4 parelles a la pineda de la Ricarda. Possiblement també tingui com a factor limitant la falta d'arbustos on poder fer el niu, quasi inexistent sota la pineda. La densitat que assolix és d'1 parella/ 9.1 ha.

Mallerenga carbonera (*Parus major*). Se n'han localitzat 43 parelles lligades a zones arbrades, més de la meitat a la pineda de la Ricarda. La resta de les parelles se situen a zones dels voltants, com ca l'Arana i els arbres d'un càmping proper. Pot ser que hi hagi una escassetat de cavitats a les pinedes; un augment dels llocs per nidificar en forma de caixes-niu segurament faria augmentar-ne la densitat. La densitat mitjana trobada és d'1 parella/ 1.48 ha de pineda.

Raspinell comú (*Certhia brachydactyla*). L'absència de bosc de ribera i altres zones arbrades a la zona d'estudi fa que a l'època de cria només se l'hagi trobat a la pineda litoral i al càmping cala Gogó. En total 13 parelles, amb una densitat d'1 parella/ 3.63 ha de pineda. Si considerem cada parella com

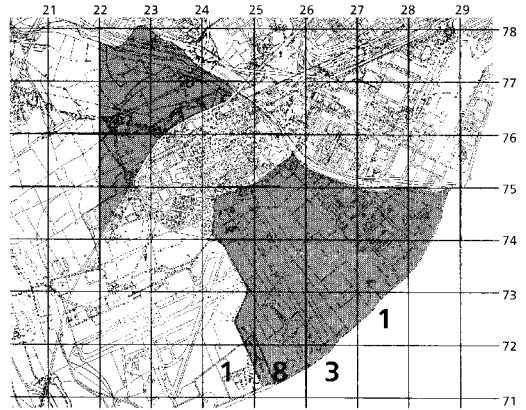


Figura 44. *Certhia brachydactyla*
 Parelles/Pairs: 13 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 4
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 14,8%

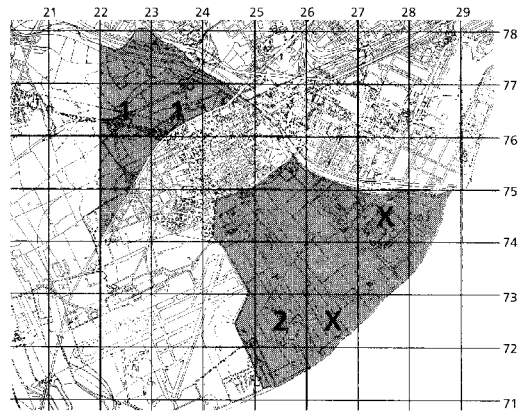


Figura 45. *Remiz pendulinus*
 Parelles/Pairs: 4 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 3
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 11,1%

un contacte, la densitat de contactes o exemplars seria de 2.75/ 10 ha, superior a la donada per a boscos de pi negre (1.04/ 10 ha) i fagedes (1.72/ 10 ha), però inferior a la de pinedes de pi roig (3.75/ 10 ha). (Purroy 1974 i 1977 en Muntaner et al. 1983).

Teixidor (*Remiz pendulinus*). Com a nidificant és una espècie escassa a l'àrea estudiada, amb tan sols 4 parelles trobades, d'aquestes, 2 a la Ricarda i 2 a la zona de la Ribera del Prat. Anys enrere també s'havia trobat alguna parella nidificant al marge del

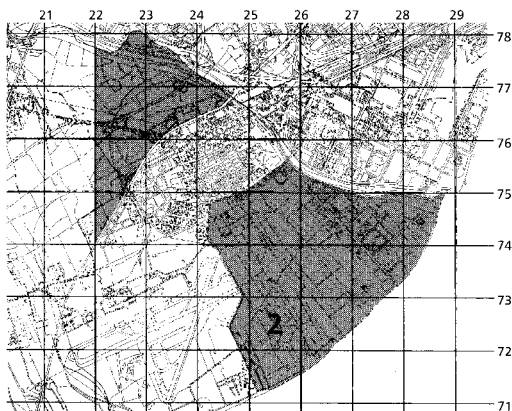


Figura 46. *Oriolus oriolus*
 Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 3,7%

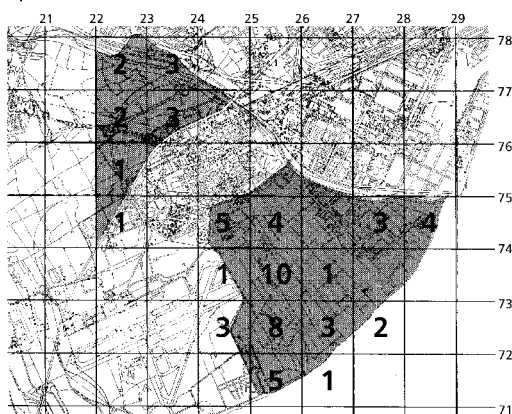


Figura 47. *Pica pica*
 Parelles/Pairs: 62 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 19
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 70,4%

riu i a ca l'Arana. Els nius s'han trobat a àlbers, salzes, plataners, pins i eucaliptus propers a l'aigua. El baix nombre de parelles sens dubte és una conseqüència de la total absència de bosc de ribera al riu Llobregat al terme del Prat.

Oriol (*Oriolus oriolus*). Espècie molt escassa, amb només 2 parelles detectades a la Ricarda. Es mouen entre els límits de la pineda i els arbres dels camins, i visiten amb freqüència les poques figueres existents. Hi havia anys que no se'n detectava cap exemplar a

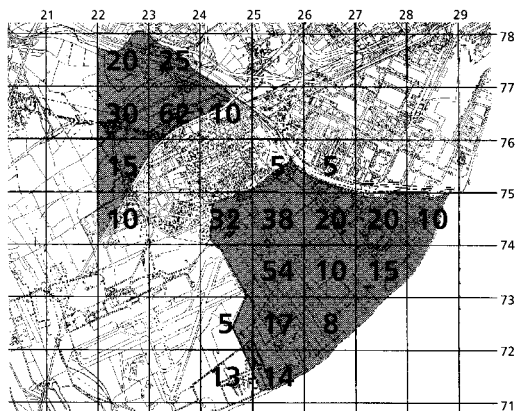


Figura 48. *Sturnus vulgaris*
 Parelles/Pairs: +438 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 22
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 81,2%

l'època de cria, però en els últims cinc anys ha tornat a ser habitual com a nidificant.

Garsa (*Pica pica*). Amb 62 parelles localitzades i una densitat d'1 parella/ 25.23 ha es pot considerar com una espècie molt freqüent i repartida pertot arreu. A l'hora de niar ocupa tant la pineda litoral com qualsevol arbre aïllat enmig dels camps de conreu o al costat de les masies. Explota tots els ambients de la zona, ja siguin platges, pinedes, camps de cereal o camps de regadiu. Únicament s'ha trobat un 8 % dels nius d'aquesta espècie parasitats pel cucut reial, percentatge que arriba al 25 % si es consideren només les parelles de les pinedes, que són les parasitades.

Estornell vulgar (*Sturnus vulgaris*). Present pràcticament a totes les masies i granges, on en funció dels forats que hi hagi hi poden haver més o menys exemplars reproductors. La mitjana és d'unes cinc parelles per masia, tot i que amb bones condicions pot pujar fins a quinze o disset parelles. En total s'ha estimat un mínim de 438 parelles, ja que en una part de l'àrea no s'ha comptabilitzat amb exactitud.

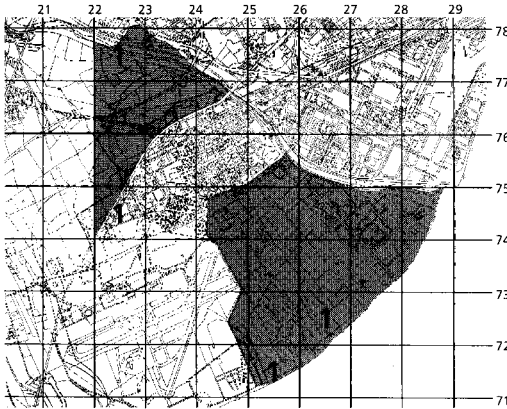


Figura 49. *Sturnus unicolor*
 Parelles/Pairs: +4 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 4
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 14,8%

Estornell negre (*Sturnus unicolor*). Malgrat tots els esforços només s'han localitzat 4 parelles barrejades amb l'estornell vulgar; dues a la zona de la Ricarda i dues més a la Ribera del Prat. És possible que n'hi hagi alguna més al Polígon Industrial Pratenc, ja que n' existeixen cites, però de qualsevol manera el nombre total ha de ser baix.

Pardal comú (*Passer domesticus*). Ocupa pràcticament totes les construccions humanes disperses entre els camps, amb una mitjana de 10-15 parelles per nucli avaluat en funció de les observacions. Comparteix quasi totes les zones de cria amb l'estornell vulgar, i és, en la majoria dels casos, una mica més nombrós. En total s'ha estimat un mínim de 611 parelles, que fan que sigui l'ocell més abundant de l'àrea estudiada a la primavera i l'estiu.

Pardal xarrec (*Passer montanus*). Se l'ha trobat nidificant en petits nuclis, de 2 a 5 parelles principalment, amb excepció d'una granja on s'han observat unes 20 parelles. En moltes ocasions coincideix amb l'estornell vulgar i el pardal comú a les masies (53.8 % dels nuclis reproductors del sector de la Ribera

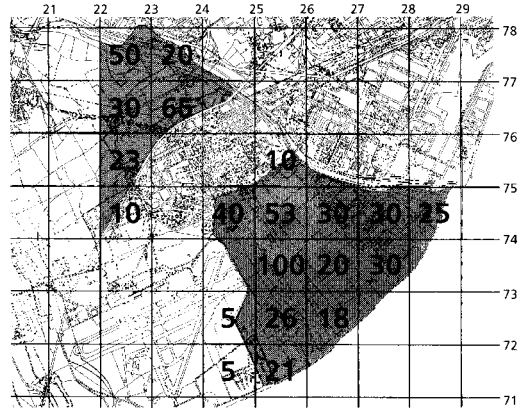


Figura 50. *Passer domesticus*
 Parelles/Pairs: +611 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 20
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 74,1%

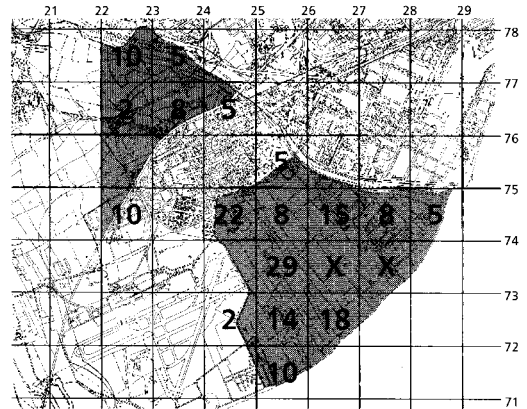
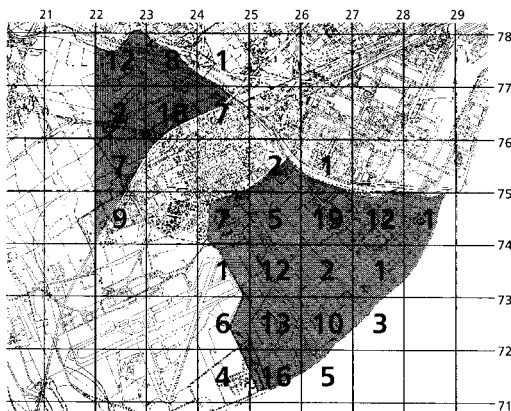
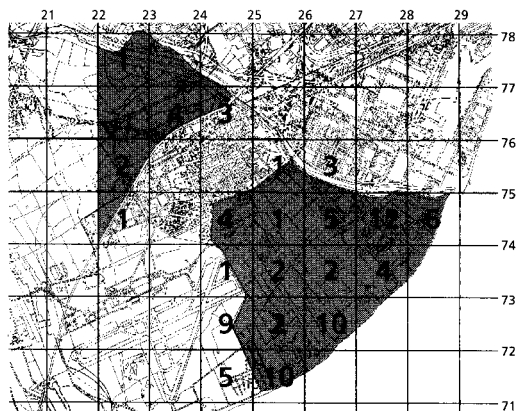


Figura 51. *Passer montanus*
 Parelles/Pairs: +176 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 17
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 62,9%

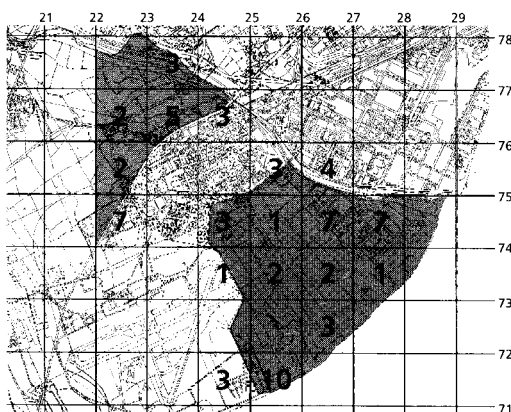
del Prat), però també utilitza altres llocs alternatius com ara torres de la conducció elèctrica (30.7 % dels nuclis), barraques (7.6 %) i caixes-niu (7.6 %). Falta a moltes de les masies ocupades per les altres espècies més urbanes, potser per la competència d'aquestes. Alguna zona propícia de l'interior de la Ricarda no s'ha pogut censar i per això s'ha calculat un mínim de 176 parelles a la zona estudiada.

Figura 52. *Serinus serinus*

Parelles/Pairs: 184 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 26
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 96,3%

Figura 54. *Carduelis carduelis*

Parelles/Pairs: 88 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 21
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 77,7%

Figura 53. *Carduelis chloris*

Parelles/Pairs: 69 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 18
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area: 66,6%

Gafarró (*Serinus serinus*). Present a tot arreu amb l'única condició de tenir arbres de qualsevol mena per nidificar, ja siguin al voltant de les masies, granges, fàbriques, camins o al marge de la pineda litoral, on forma nuclis amb un nombre variable de parelles. S'han censat 184 parelles amb una densitat d'1 parella/ 8.5 ha.

Verdum (*Carduelis chloris*). Es troba distribuït per part de les mateixes zones on és el gafarró, però quasi sempre en menor

nombre. Únicament als llocs on hi ha xipresos i plàtans s'agrupa una major quantitat de parelles. A la pineda litoral es presenta molt escassament com a nidificant. S'han comptabilitzat 69 parelles amb una densitat mitjana per a tot l'àrea d'estudi d'1 parella/ 22.67 ha.

Cadenera (*Carduelis carduelis*). La majoria de les 88 parelles censades es troben a les mateixes arbredes que el verdum i el gafarró, però semblen preferir els arbres amb camps no conreats a les proximitats. Les parelles poden estar aïllades o en petits nuclis de fins a sis parelles. La gran abundància de camps de conreu de regadiu fa que sigui relativament escassa, amb una densitat d'1 parella/ 17.78 ha.

Cruixidell (*Miliaria calandra*). Malgrat la fàcil detecció dels mascles cantors i el fet que posteriorment molts d'ells han estat observats portant menjar al bec per als polls, en aquesta ocasió no es pot parlar estrictament de parelles localitzades, ja que els mascles poden ser monògams o aparellar-se amb les diverses femelles que entren al seu territori (Elósegui 1985). A més, les femelles poden tenir territoris de deambulació més grans que els territoris dels mascles i aparellar-

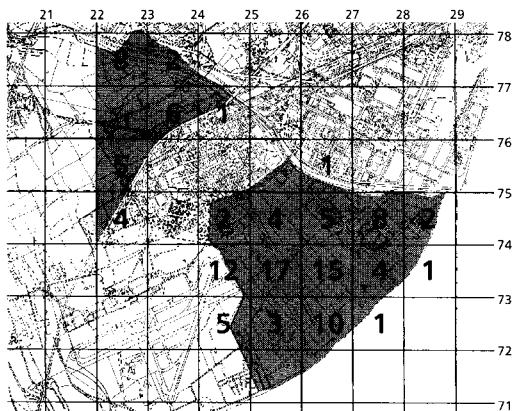


Figura 55. *Miliaria calandra*

Parelles/Pairs: 116 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 21
 Presència a l'àrea d'estudi/Presence in the study area:
 77,7%

se amb diversos simultàniament (Ferrer et al. 1986). Per això, només es pot dir que s'han localitzat en total 116 mascles amb territori. El seu hàbitat a la zona és constituït pels camps de cereal, alfals, erms, herbassars, conreus abandonats temporalment i coberts d'herbes i jonqueres amb canyes aïllades, molt semblant al descrit amb anterioritat (Muntaner 1983). En aquestes zones ateny una densitat d'1 mascle/2.83 ha.

ALTRES ESPÈCIES

Espècies amb nidificació probable

Hi ha una sèrie d'espècies d'aus citades a la zona estudiada del Delta de manera més o menys intermitent els diferents anys durant l'època de cria, ja siguin adults cantant, parelles sedentaritzades o observació de grups familiars, que no es pot assegurar que hagin criat dins de l'àrea d'estudi. Es tracta generalment d'espècies amb molt poques parelles localitzades, normalment tan sols d'una a tres. Això implica que si arriben a nidificar-hi també podrien passar sense ésser detectades en el moment propici. En total són tretze espècies d'aus (taula 4), algunes aquàtiques (martinet de nit, bernat pescaire), altres de camps oberts (guatlla, alosa), altres de boscos

i jardins (tudó, bruel, tallarol de casquet, papamosques gris, mallerenga emplomallada) i un altre grup d'ocells exòtics (múnia roig, bec de corall, teixidor groc) que més aviat podrien nidificar de forma esporàdica o arribar a fer niu però sense treure polls. Entre les espècies exòtiques el múnia roig sembla que ha nidificat el 1989, 1991, 1992 i 1994 entre la Magarola i la Ricarda (Gutiérrez et al. 1995), tot i que no s'ha descobert cap niu ni s'han vist adults peixant els polls. Les observacions del bec de corall indiquen que es troba en la mateixa situació, al menys des de l'any 1994, amb repetides observacions d'exemplars a la Podrida, la Bunyola, la Magarola i la Ricarda (figures 56-67).

Espècies que havien nidificat abans de 1995

Un altre grup de sis espècies han nidificat amb quasi total seguretat a la zona estudiada (taula 5), però per diverses raons no ho han fet durant els anys d'estudi. També estan representades per un nombre de parelles molt baix (entre una i tres), tant en aquesta zona com a la resta del Delta. Una d'aquestes espècies és el capsigrany, que ja fa molts anys que va nidificar al costat del riu i ca l'Arana, i que de moment sembla extingit com a reproductor en aquesta zona. Les altres espècies tenen en comú la característica de ser aquàtiques i migradores per la qual cosa es poden veure afectades per variacions de les condicions a les àrees d'hivernada i a les zones de reproducció. De les sis espècies només l'agró roig ha nidificat amb més o menys regularitat, però l'any 1997 no s'ha detectat cap parella reproductora a la zona de la Ricarda i ca l'Arana. Curiosament tampoc a altres llocs del Delta. Les altres espècies de moment tan sols han nidificat una vegada de forma documentada a la zona estudiada: martinet blanc (Santaeufèmia & Gutiérrez 1995-96), arpella (García et al. 1993), boscarla mostaxuda i boscaler comú (Chacón 1991) (figures 68-73).

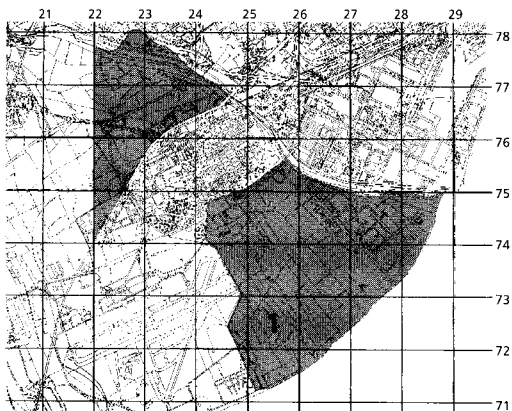


Figura 56. *Nycticorax nycticorax*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

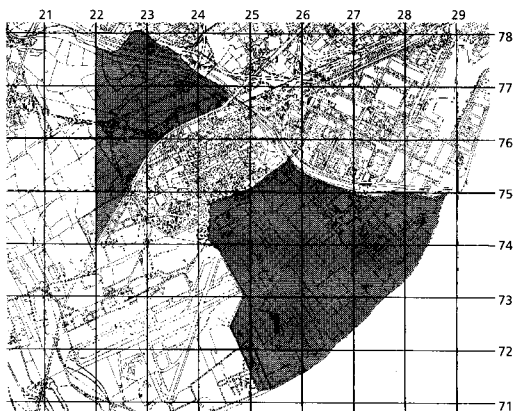


Figura 59. *Columba palumbus*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

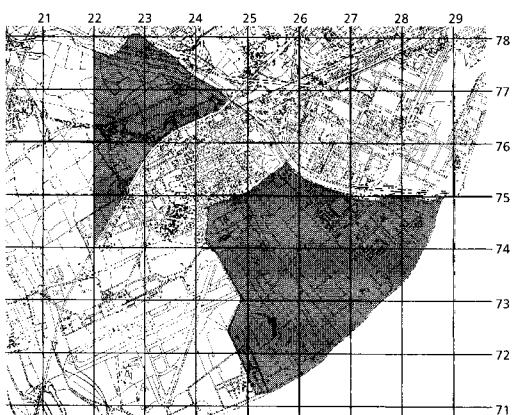


Figura 57. *Ardea cinerea*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

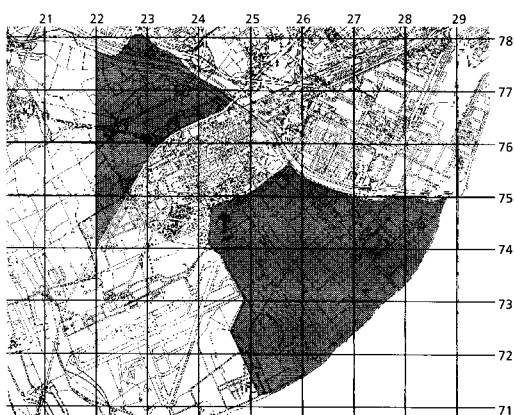


Figura 60. *Streptopelia decaocto*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

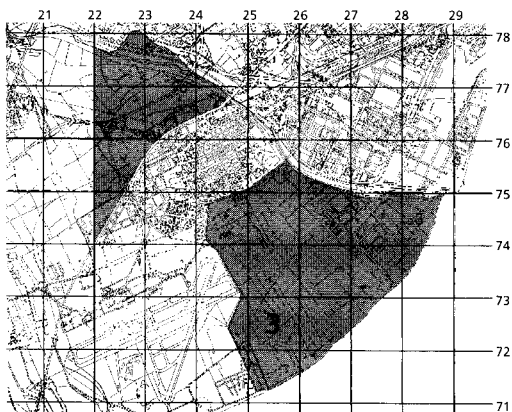


Figura 58. *Coturnix coturnix*
Parelles/Pairs: 3 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

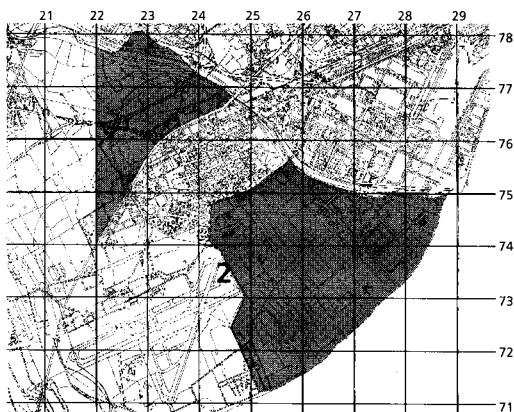


Figura 61. *Alauda arvensis*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

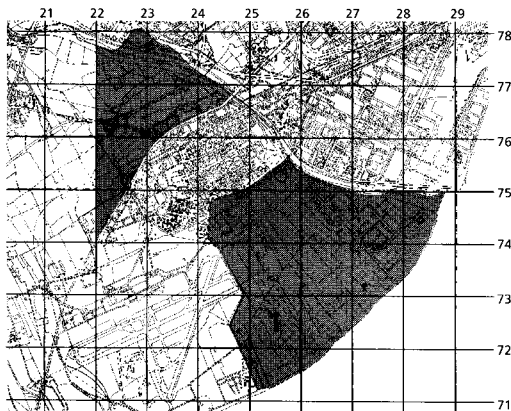


Figura 62. *Regulus ignicapillus*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

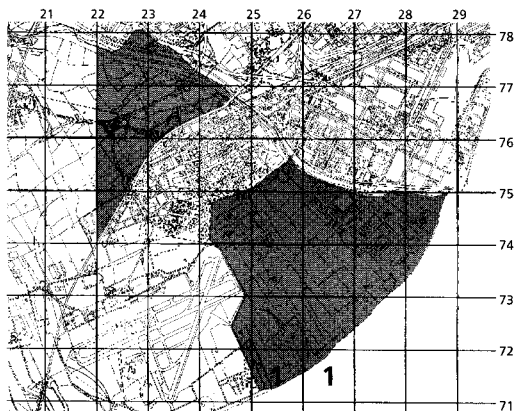


Figura 65. *Parus cristatus*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2

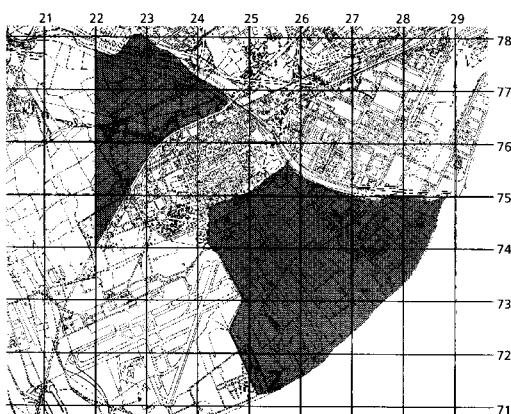


Figura 63. *Sylvia atricapilla*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

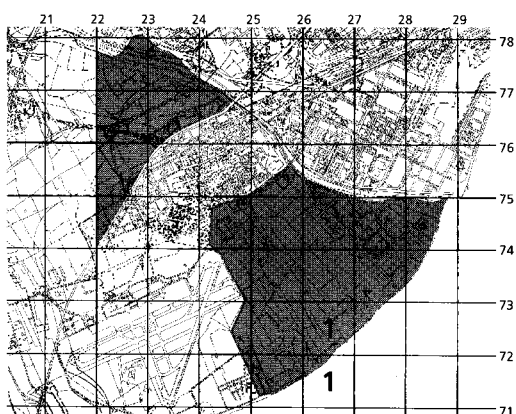


Figura 66. *Estrilda astrild*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2

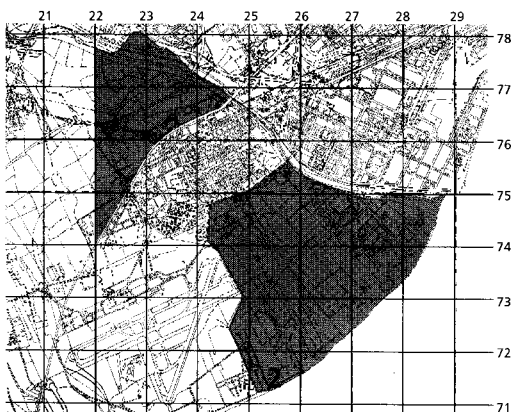


Figura 64. *Muscicapa striata*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

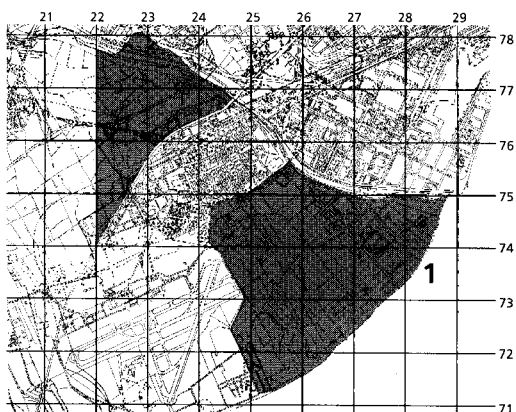


Figura 67. *Euplectes affers*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

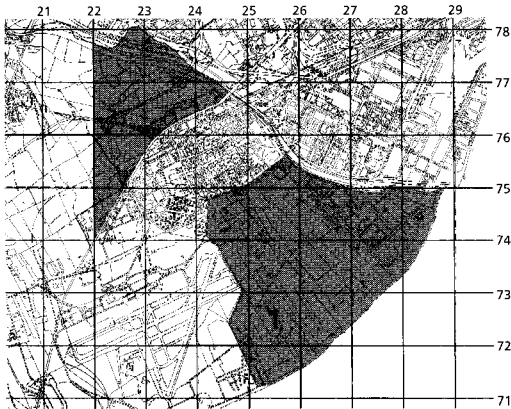


Figura 68. *Egretta garzetta*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

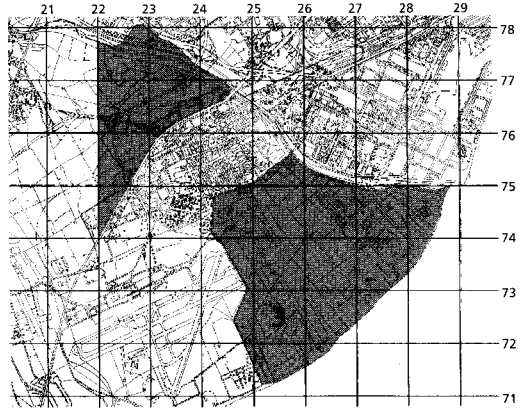


Figura 71. *Acrocephalus melanopogon*
Parelles/Pairs: 3 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

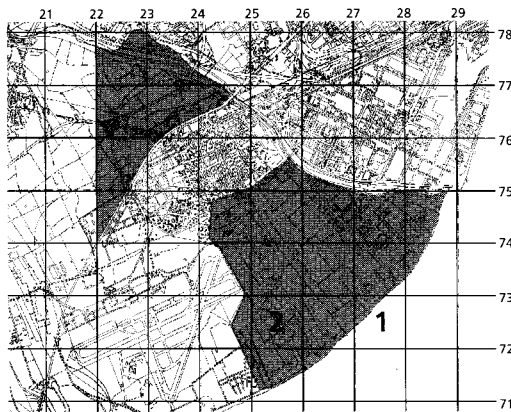


Figura 69. *Ardea purpurea*
Parelles/Pairs: 3 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2

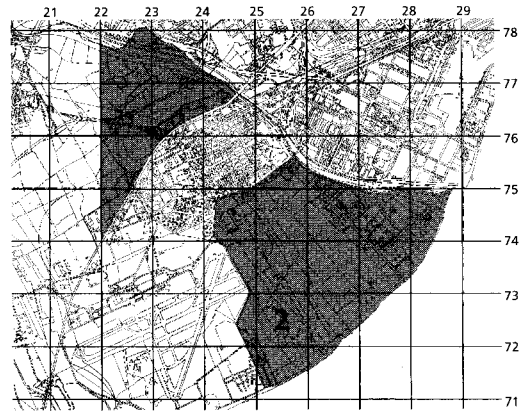


Figura 72. *Locustella luscinioides*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

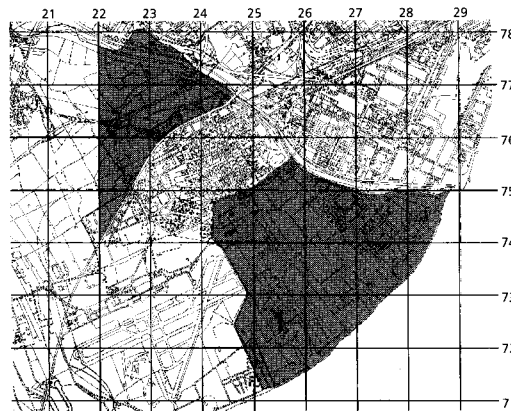


Figura 70. *Circus aeruginosus*
Parelles/Pairs: 1 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 1

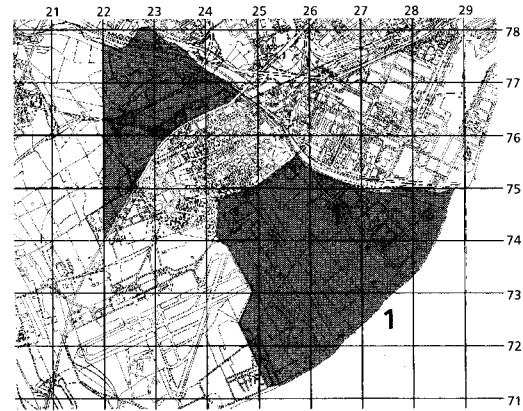


Figura 73. *Lanius senator*
Parelles/Pairs: 2 Quadrícules/UTM 1 Km² squares: 2

AGRAÏMENTS

A totes les persones que participaren en els censos durant aquest tres anys i saben l'esforç que suposa. També a les que van subministrar dades addicionals. Al CISEN i a l'Ajuntament del Prat de Llobregat, per l'ajut econòmic per realitzar aquest treball. A Pau Esteban per la revisió del text. I a la meua família, per tot el temps que els he robat.

BIBLIOGRAFIA

CHACÓN, G. 1991. *Riquesa i distribució dels passeriformes nidificants al canyissar del delta del Llobregat (Catalunya)*. Siboc, 9: 24-29.

CLEMENTE, E. 1997 in RAMOS, R. *Listado de las aves observadas en el delta del Llobregat durante el mes de julio de 1997*. El Escribano, 9. ANEM.

ELÓSEGUI, J. 1985. *Navarra. Atlas de aves nidificantes (1982-1984)*. Caja de Ahorros de Navarra.

FERRER, X.; MARTÍNEZ I VILALTA, A.; MUNTANER, M. 1986. *Ocells. Història Natural dels Països Catalans. Volum 12*. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

FIGUEROLA, J.; CERDÀ, F. 1995. *Situació del corriol camanegre (Charadrius alexandrinus) al delta del Llobregat. Any 1995*. Informe intern inèdit. DARP.

FIGUEROLA, J.; CERDÀ, F. 1996. *La reproducció del corriol camanegre (Charadrius alexandrinus) al delta del Llobregat el 1996*. Informe intern inèdit. DARP.

FOUCES, V. 1994. *Situació actual i possibilitats de gestió del martinet menut a les reserves naturals parcials del delta del Llobregat*. Informe intern inèdit. DARP.

GARCÍA, J.; PUIG, M.; SANTAUFEMIA, F. X.; GARCÍA, M. J. 1990. *Censo de ardéidas nidificantes en el delta del Llobregat al 1990*. (Informe inèdit).

GARCÍA, J.; SANTAUFEMIA, F. X.; PUIG, M. 1993. *Noticiario ornitológico*. Ardeola, 40 (1). Junio 1993.

GUTIÉRREZ, R.; ESTEBAN, P.; SANTAUFEMIA, F. X. 1995. *Els ocells del delta del Llobregat*. Lynx Edicions.

GUTIÉRREZ, R. & SANTAUFEMIA, F. X. 1987. *Cens i distribució de la població d'aus aquàtiques al delta del Llobregat. Any 1986*. Actes de la XXXIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos: 97-112. Museu de Granollers.

GUTIÉRREZ, R. & SANTAUFEMIA, F. X. 1990. *Cens i distribució de les aus aquàtiques nidificants al delta del Llobregat: anys 1988 i 1989*. Butll. Parc Nat. Delta de l'Ebre, 5: 25-30.

GUTIÉRREZ, R. 1994. *La població d'ocells aquàtics nidificants al delta del Llobregat el 1992: cens i distribució*. Spartina 1: 29-36. Ajuntament del Prat del Llobregat.

SANTAUFEMIA, F. X. & GUTIÉRREZ, R. 1995-96. *Cens i distribució de la població d'ocells aquàtics nidificants al delta del Llobregat el 1994*. Spartina, 2: 97-104.

MUNTANER, J.; FERRER, X.; MARTÍNEZ-VILALTA, A. 1983. *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra*. Ketres Editora.

PURROY, F. J. 1974. *Contribución al conocimiento ornitológico de los pinares pineraicos*. Ardeola 20: 245-261.

PURROY, F. J. 1977. *Avifauna nidificante en hayedos, quejigales y encinares del Pirineo*. Bol. Est. Cent. Ecol., 11: 93-103.

RAMOS, R. & LIARTE, P. 1996. *Informe sobre nidificación en el delta del Llobregat. Año 1996*. El Escribano, O. ANEM.

SANTAEUFEMIA, F. X.; BALLESTEROS, T.; GARCÍA, J.; PUIG, M. 1990. *Características de la población nidificante del chorlitejo patinegro (Charadrius alexandrinus) en el delta del Llobregat*. Butll. Parc Nat. Delta de l'Ebre, 5: 31-34.

SANTAEUFEMIA, F. X. 1994. *Situación de la población de chorlitejo patinegro en el delta del Llobregat. Año 1994*. (Informe inèdit).

SANTAEUFEMIA, F. X. 1995-96 in ESTEBAN, P. *Anuari ornitològic del delta del Llobregat 1994*. Spartina, 2. Ajuntament del Prat de Llobregat.

SANTAEUFEMIA, F. X. 1995. *Atlas dels ocells nidificants del delta del Llobregat. Primera part. Sector Bunyola-riu. Any 1995*. CISEN. (Informe inèdit).

SANTAEUFEMIA, F. X. 1996. *Atlas dels ocells nidificants del delta del Llobregat. Sector de la Ribera del Prat. Any 1996*. Ajuntament del Prat. (Informe inèdit).

SANTAEUFEMIA, F. X. 1997. *Atlas dels ocells nidificants del delta del Llobregat. Sector de la Bunyola-Ricarda-carretera de l'aviació. Any 1997*. Ajuntament del Prat. (Informe inèdit).

TELLERÍA, J. L. 1986. *Manual para el censo de los vertebrados terrestres*. Editorial Raíces.